

Allmänt villkor

Willis Estate

Bostadsrättsföreningsförsäkring

Information om försäkringsbevis och villkor

Begränsningar i försäkringsskyddet samt särskilda självrisker
Åtgärder i samband med skada.

A1. Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Försäkrat intresse
5. Försäkrad egendom
6. Undantagen egendom
7. Försäkringsform
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
10. Försäkrade skadehändelser
11. Brandförsäkring
12. Vattenskadeförsäkring
13. Inbrottsförsäkring
14. Rånförsäkring
15. Glasförsäkring
16. Transportförsäkring
17. Maskinförsäkring för fastighet
18. Oljeskadeförsäkring
19. Cisternförsäkring
20. Kulvertförsäkring
21. Allriskförsäkring
22. Skadeståndsgaranti
23. Terrorism
24. Saneringsavtal avseende skadedjur
25. Husbocksförsäkring
26. Sanering efter dödsfall
27. Skadevärderingsregler
28. Skadeersättningsregler

A2. Egendomsförsäkring på arbetsområde

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Försäkrat intresse
5. Försäkrad egendom
6. Undantagen egendom
7. Försäkringsform
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
10. Försäkrade skadehändelser
11. Vad försäkringen inte gäller för
27. Skadevärderingsregler
28. Skadeersättningsregler

B. Avgifts- och hyresförlost- samt extrakostnadsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller

4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
27. Skadevärderingsregler
28. Skadeersättningsregler

C1. Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
28. Skadeersättningsregler

C2. Miljöansvarsförsäkring för byggherre

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
6. Särskilda krav vid grundläggningsarbete och förändring av grundvattennivån
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
28. Skadeersättningsregler

C5. Styrelseansvarsförsäkring för bostadsrättsförening

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk

D. Olycksfallsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för
4. Vad försäkringen gäller för
5. Särskilda bestämmelser
6. Åtgärder för utbetalning av ersättning
8. Försäkringsbelopp
9. Självrisk
28. Ersättningsgrunder

E. Rättsskyddsförsäkring

- E1 Tvistemål
- E2 Skattemål
- E3 Gemensamma bestämmelser

F. Krisförsäkring

- 1. Vem försäkringen gäller för
- 2. När försäkringen gäller
- 3. Var försäkringen gäller
- 4. Vad försäkringen gäller för
- 5. Vad försäkringen inte gäller för
- 9. Självrisk
- 28. Skadeersättningsregler

G. Förmögenhetsbrottsförsäkring

- 1. Försäkrad verksamhet och vem försäkringen gäller för
- 2. När försäkringen gäller
- 3. Var försäkringen gäller
- 4. Vad försäkringen gäller för
- 5. Vad försäkringen inte gäller för
- 8. Försäkringsbelopp
- 9. Självrisk
- 27. Skadevärderingsregler
- 28. Skadeersättningsregler

Tilläggsförsäkring

A.3 Bostadsrättsförsäkring

Tilläggsförsäkring

- 1. Vem försäkringen gäller för
- 2. När försäkringen gäller
- 3. Var försäkringen gäller
- 4. Försäkrat intresse
- 5. Försäkrad egendom
- 7. Försäkringsform
- 8. Försäkringsbelopp
- 9. Självrisk
- 10. Försäkrade skadehändelser
- 11. Vad försäkringen inte gäller för
- 27. Skadevärderings- och ersättningsregler

O. Allmänna avtalsbestämmelser

- 1. Försäkringstiden
- 2. Uppsägning av försäkringen under försäkringstiden
- 3. Försäkringens upphörande under försäkringstiden
- 4. Premiebetalning
- 5. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid
- 6. Besiktning
- 7. Uppgifter för förnyad försäkring
- 8. Felaktig uppgift som grund för försäkring
- 9. Ändrade förhållanden – riskökning
- 10. Allmänna undantag
- 11. Tidpunkt för betalning av skadeersättning samt räntebestämmelser
- 12. Återkrav

- 13. Dubbelförsäkring
- 14. Tvist vid värdering
- 15. Force majeure
- 16. Preskription
- 17. Försäkringsförmedlarens roll
- 18. Försäkringsavtalslagen

Q. Säkerhetsföreskrifter

- 1. Egendoms- och extrakostnadsförsäkring
- 2. Ansvarsförsäkring
- 3. Förmögenhetsbrottsförsäkring
- 5. Miljöansvarsförsäkring för entreprenörer
- 7. Byggherreansvarsförsäkring
- 20. Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

R. När skada inträffat

- 1. Egendoms- och extrakostnadsförsäkring
- 2. Ansvarsförsäkring
- 3. Rättsskyddsförsäkring
- 4. Förmögenhetsbrottsförsäkring

S. Definitioner

Information om försäkringsbevis och villkor

Detta försäkringsvillkor utgör en del av försäkringsavtalet mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren.

Villkoret ingår i en serie villkor för företagsförsäkring, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande. I försäkringsvillkoret förekommer försäkringstekniska termer som markerats med en asterisk (*). Asterisk innebär att ordet finns förklarat/definierat i sektion S. Definitioner.

De villkor som gäller för försäkringen anges i försäkringsbeviset med villkorsnummer och villkorsnamn.

I försäkringsbeviset finns uppgift om försäkringens omfattning tillsammans med uppgift om

- Försäkringsperiod
- Försäkringsvillkor
- Grundsjälvrisk

Vem som är försäkringsgivare framgår av försäkringsbeviset.

Följande moment omfattas av försäkringen, om inte annat framgår av försäkringsbeviset

- Brandförsäkring
- Vattenskadeförsäkring
- Inbrottsförsäkring
- Rånförsäkring
- Glasförsäkring
- Transportförsäkring
- Allriskförsäkring
- Egendomsförsäkring på arbetsområde*
- Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring
- Ansvarsförsäkring
- Miljöansvarsförsäkring för byggherre
- Styrelseansvarsförsäkring för bostadsrättsförening
- Olycksfall
- Rättsskyddsförsäkring
- Krisförsäkring
- Förmögenhetsbrottsförsäkring

Följande tilläggförsäkringar omfattas av försäkringen om detta särskilt angivits i försäkringsbeviset. Tilläggförsäkring krävs.

Bostadsrättsförsäkring

Begränsningar i försäkringsskyddet och särskilda självrisker

I vissa försäkringsmoment finns undantag. Det finns också andra begränsningar t.ex. i form av högsta ersättning för vissa åtaganden. Försäkringen kan också gälla med andra eller särskilda självrisker*, som är högre eller lägre än grundsjälvrisk, för vissa moment.

All information om undantag, högsta ersättningsbelopp och särskilda självrisker* som gäller för försäkringen står i försäkringsvillkoren eller anges i försäkringsbeviset. Det är därför viktigt att ni läser igenom villkoren och försäkringsbeviset och särskilt noterar vad som står under rubrikerna "Undantag", "Högsta ersättning" och "Särskild självrisk*". Lägga också särskilt märke till vad som står under "Säkerhetsföreskrifter" samt "Åtgärder i samband med skada – räddningsplikt", vilka punkter ni också kan läsa mer om nedan.

Upplyningsplikt

Både vid tecknandet och vid förnyelse av försäkringen är det viktigt att ni lämnar rätt uppgifter om årsomsättning samt andra uppgifter som ligger till grund för försäkringen. Om ni inser att oriktiga eller ofullständiga uppgifter tidigare lämnats om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska ni utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska ni meddela detta. Har ni uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt er upplyningsplikt kan det, liksom vid riskökning, leda till att försäkringsgivaren är fri från ansvar för, eller endast har ett begränsat ansvar för, skada.

Säkerhetsföreskrifter

För att minska risken för skada gäller försäkringen med vissa säkerhetsföreskrifter. Försäkringsvillkoret innehåller ett särskilt avsnitt med de föreskrifter som gäller för brand-, vatten- och inbrottsförsäkring. Där anges också viktiga föreskrifter avseende hantering av datorprogram och datainformation samt övriga skadehändelser. Föreskrifterna är tillämpliga både för egendoms- och extrakostnadsförsäkringen.

Om föreskrifterna inte följs och det inträffar en skada betalas ersättning endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade följts. Utgående ersättning kan även reduceras.

Åtgärder i samband med skada

Räddningsplikt

Försäkrad ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att upprätthålla den försäkrade verksamheten
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit utan arbetsuppgifter, annan produktiv sysselsättning än de ordinarie arbetsuppgifterna.

Innan åtgärder som medför ersättningskrav mot extrakostnadsförsäkring vidtas, ska om möjligt försäkringsgivaren underrättas. Föreskrifter som försäkringsgivaren därvid meddelar ska iakttas.

Skadeanmälan

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till försäkringsgivaren så snart som möjligt. Vid stöld, inbrott*, rån*, överfall* eller annat brott ska polisanmälan göras och kopia på anmälan sändas till försäkringsgivaren.

Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till försäkringsgivaren snarast möjligt efter det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning.

Basbelopp

Med basbelopp avses prisbasbeloppet* som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde det år skadan inträffade.

A1. Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller för försäkringstagaren som ägare till försäkrad egendom.

1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för medförsäkrad, som angivits i försäkringsbeviset, som ägare till försäkrad egendom.

Försäkringen gäller för både försäkringstagaren, medförsäkrad och ägaren, om försäkrad egendom:

- köpts enligt avbetalning
 - disponeras enligt avbetalningskontrakt, hyrts eller lånats
 - tillhör arbetstagare
 - tillhör hyresgäst (boendes egendom i försäkrads vård)
- i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren eller medförsäkrad
- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skadan eller
 - i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft.

3. Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller på de försäkringsställen som anges i försäkringsbeviset och med gemensamt försäkringsbelopp för egendom som hör till samma slag av egendom.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller även för försäkrad egendom vid tillfällig förvaring* (längst 12 månader) på annan plats inom Norden än angivet försäkringsställe intill det försäkringsbelopp som angivits nedan.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada* som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Vid skada på boendes eller bostadsrättshavarens personliga lösegendom omfattar försäkringen även den självrisk* den boende/bostadsrättshavaren får vid utnyttjande av sin hemförsäkring till följd av ersättningsbar brand- eller vattenskada som samtidigt drabbar fastigheten. Detta förutsätter dock att den boende/bostadsrättshavaren inte har vållat skadan.

5. Försäkrad egendom

5.1 Byggnad* med uthyrningsbar yta

Försäkringen omfattar byggnad* med uthyrningsbar yta på försäkringsställe som är angivet i försäkringsbeviset, intill fullvärde.

5.2 Annan byggnad*

Försäkringen omfattar även annan byggnad* på försäkringsställe som är angivet i försäkringsbeviset, intill det försäkringsbelopp som anges nedan.

5.3 Övrig egendom

Fastighetsinventarier*
 Cistern*
 Kulvert*
 Maskinerier* inkl. kontorsinventarier*
 Markanläggningar/markinventarier*
 Arbetstagares egendom*
 Ritningar, arkivalier och datamedia*
 Pengar och värdehandlingar*
 Boendes lösegendom i försäkrads vård
 Boendes självrisk*
 Varor*

6. Undantagen egendom

Nedan angiven egendom omfattas inte av försäkringen.
 - trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa bestående av:

- o motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
- o motorredskap med vikt över 2 000 kg
- o motorredskap med vikt under 2 000 kg, men där den väsentliga funktionen består i transport eller person- eller godsfröflyttning. Försäkringen omfattar dock sådant motorredskap om det är avsett att framföras av gående.

 - luftfartyg, luftkuddefarkoster (svävare), skepp och båtar samt pontoner
 - sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark- eller vattenyta
 - produktiv skog och skogsmark.

7. Försäkringsform

Fullvärdesförsäkring* tillämpas för objekttypen byggnad*, och förstarisikförsäkring* tillämpas för övriga objekttyper.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada.

Egendom

Byggnad* med uthyrningsbar yta (5.1)
 Annan byggnad* (5.2)
 Glas
 Nyckelförlust – vid inbrott* och rån*
 Nyckelförlust – vid övriga skadehändelser
 Kulvert*
 Cistern*
 Övrig egendom
 Fastighetsinventarier*
 Maskinerier* inkl. kontorsinventarier*
 Varor*
 Markanläggningar/markinventarier*
 Arbetstagares egendom*
 Tillfällig förvaring* på annan plats
 Ritningar, arkivalier och datamedia*
 Boendes lösegendom (självrisk*)
 Pengar och värdehandlingar*
 - i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme*
 - förvarade på annat sätt
 - vid rån* eller överfall*
 Boendes egendom i försäkrads vård
 Skadeståndsgaranti
 Allrisk

Försäkringsbelopp

Anges ej. (Fullvärdesförsäkring*)
 500 prisbasbelopp*
 Anges ej. (Fullvärdesförsäkring*)
 25 prisbasbelopp* per huvudnyckelsystem
 6 prisbasbelopp* per huvudnyckelsystem
 Anges ej. (Fullvärdesförsäkring*)
 10 prisbasbelopp*
 50 prisbasbelopp*
 50 prisbasbelopp*
 2 prisbasbelopp*
 230 prisbasbelopp*
 0,2 prisbasbelopp* per arbetstagare
 10 prisbasbelopp*
 10 prisbasbelopp*
 0,1 prisbasbelopp* per bostad
 2 prisbasbelopp*
 0,2 prisbasbelopp*
 5 prisbasbelopp*
 15 prisbasbelopp* per bostad
 10 prisbasbelopp*
 50 prisbasbelopp*

Transport	2 prisbasbelopp*
Oljeskada	
- egen egendom	50 prisbasbelopp*
- tredje mans egendom	50 prisbasbelopp*
Naturskador eller dammgenombrott	350 prisbasbelopp*
Investeringsskydd	500 prisbasbelopp*

8.1 Index- och investeringsskydd

För denna försäkring gäller att aktuellt fullvärde* årligen förändras med det belopp varmed försäkrad byggnads* värde förändrats genom allmän kostnadsförändring och investering under försäkringsåret*.

För denna försäkring gäller, till dess avtal om fullvärdesförsäkring* träffats, att fastigheter som försäkrad förvärvat under försäkringsåret* omfattas av försäkringen intill det försäkringsbelopp för investeringsskydd som angivits ovan.

Dock gäller försäkringen endast i upp till 30 dagar, om inte annat avtalats, då den tillkommande fastighetens uthyrningsbara yta till mer än 25 % består av skola/daghem, vårdinrättning, flyktingförläggning, idrottshall, restaurang, hotell, galleria/köpcentrum, lager, garage, snickeri/träbearbetning, plast/gummiindustri eller tillverkning av pyrotekniska varor*.

9. Självrisk*

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk*. Försäkringen gäller med en grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbeviset.

Om i detta villkor anges annan självrisk* än grundsjälvrisk, gäller den särskilt angivna självrisk*.

Avser försäkringen flera försäkringsställen enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk* för varje försäkringsställe. Ligger flera försäkringsställen inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk* för dessa.

Vid skada enligt 11.1 Åskslag, 11.2.5 Storm och hagel, 11.2.7 Snötryck, 13.2.4 Skadegörelse samt 15.1 Glasskada tillämpas dock endast en självrisk* för samtliga skador som inträffar inom 24 timmar oavsett försäkringsställe.

Då samma skada är ersättningsbar enligt både fastighetsförsäkring och förvaltningsförsäkring tecknade i Willis Estate dras endast en självrisk*, den högsta.

10. Försäkrade skadehändelser

Försäkringen omfattar de skadehändelser som anges i punkterna 11–26.

11. Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 11.1–11.2.

11.1 Brand, explosion, åskslag, elfenomen och strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, varmed avses eld som kommit lös
- torrkokning i kontor eller bostad
- explosion, varmed här avses ögonblicklig kraftyttring som orsakats av gasers eller ångors strävan att utvidga sig
- åskslag

- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t.ex. kortslutning, överslag eller överspänning och som inträffar på elektrisk utrustning inom försäkringsstället
- strömavbrott som är oförutsett.

11.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sprängningsarbete.

11.2 Övriga skadehändelser

11.2.1 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad, om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning.

11.2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från egen rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork i egen fastighet.

11.2.2 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

11.2.3 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från luftfartyg träffar egendom.

11.2.4 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom påkörning med motordrivet fordon i de fall då trafikskadeersättning enligt 11 § trafikskadelagen inte lämnas eller då denna lag inte gäller.

11.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- gods vid hantering eller under transport med fordonet.

11.2.4.2 Särskild självrisk*

Självrisk* är 10 % av skadebeloppet, dock lägst grundsjälvrisk.

11.2.5 Storm eller hagel

Försäkringen gäller för skada på byggnad* och egendom i byggnad* genom storm – vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund – eller genom hagel.

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Med skada genom hagel avses skada som orsakas av att egendomen slås sönder av hagel.

Försäkringen gäller även för skada genom nederbörd eller kyla om denna står i direkt samband med och är en oundviklig följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

11.2.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom översvämning, sjöhävning, isskruvning eller snötryck
- skada på revetering, puts eller skorstensbeklädnad av annan orsak än föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig
- skada på växthus, plasthall, båthus, sjöbod eller tält eller egendom däri

- skada på byggnad*, om skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter och inte heller för skada på egendom i sådan byggnad*.

11.2.6 Naturskador eller dammgenombrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock eller stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv med en styrka av minst 4 enligt Richterskalan
- vulkanutbrott inom Norden
- översvämning på byggnad* och däri befintlig egendom*. Med översvämning förstås att vatten, till följd av skyfall (minst 1 mm/min eller 50 mm/dygn), snösmältning eller stigande sjö och hav eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad* eller inomhus trängt upp ur avloppsledning
- genombrott av damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande.

11.2.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom ras om skadan orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvsdrift
 - vatten- eller vågerosion
- genom dammgenombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.
- på trädgård, tomt och markanläggningar* samt båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

11.2.6.2 Särskild självrisk*

Självrisk* är lägst 1 prisbasbelopp* per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvrisk.

11.2.6.3 Högsta ersättning

Försäkringsgivarens sammanlagda ersättningsskyldighet för egendomsskador*, inkl. röjning, enligt avsnitt 11.2.6 inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret och därav föranledda skador som omfattas av avsnitt B Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 prisbasbelopp* gemensamt för samtliga berörda försäkringar, försäkringstagare och försäkrade hos försäkringsgivaren. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

11.2.7 Snötryck

Försäkringen gäller för skada genom snötryck som uppkommer i direkt samband med extrem nederbörds mängd eller andra extrema väderleksförhållanden under förutsättning att det med rimliga åtgärder inte varit möjligt att undanröja snötrycket och att tidigare snöbelastning på taket inte väsentligt påverkat skadan. Försäkringen gäller endast för skada på byggnad* och däri befintlig egendom*.

11.2.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom smältande snö
- skada på växthus av plast eller glas, tält, tillfälligt hus inom utställningsområde, och inte heller för skada på egendom däri
- skada på skärmtak, altantak, balkongtak eller liknande tak eller egendom därunder

- skada på byggnad*, om skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter, och inte heller för skada på egendom i sådan byggnad*.

11.2.7.2 Särskild självrisk*

Självrisken* är lägst 1 prisbasbelopp* per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvrisk.

12. Vattenskadeförsäkring

Vattenskadeförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 12.1.

12.1 Vätskeutströmning

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten – dock inte vattenånga – från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, vattensäng eller akvarium
- vattenånga, olja* eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- vatten från inomhus beläget utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med tätskikt* i golv och vägg
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

12.1.1 Lokalisering och friläggning

Vid skada som försäkringen gäller för ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom försäkrad byggnad* för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan.

Även kostnad för återställande* efter sådan reparation ersätts.

12.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett
- skada genom utströmning från dräneringssystem, rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, parkeringsdäck eller altan
- skada på golv- och väggtätskikt vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet* varit bristfälligt
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad* ur avloppsledning
- vätska eller ånga som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna* att utströmningen skett under den tid försäkringen varit i kraft.

12.3 Särskild självrisk*

Tilläggsjälvrisk är 1 prisbasbelopp* utöver avtalad självrisk* vid skada på byggnad* som orsakas av läckage

- från ledningssystem eller anslutna anordningar som är äldre än 20 år. Tilläggsjälvrisk tillämpas endast om orsaken till läckaget har samband med ledningssystemets ålder; t.ex. inte vid oförutsett stopp i avlopp, skada på ledningssystem genom yttre åverkan eller om vattenkran inte stängts av,
- i byggnad* som står oanvänd,
- om utströmning är en följd av frysning eller
- genom bristfällig golv- eller väggbeklädnad med tillhörande tätskikt* i våtutrymme, t.ex. vid anslutning mot golvbrunn eller genomföring av rörledning.

Tilläggsjälvrisk tillämpas ej om grundsjälvrisk är 5 prisbasbelopp* eller högre.

13. Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 13.1–13.2.

13.1 Stöld och skadegörelse i lokal*

Försäkringen gäller för skada genom stöld eller skadegörelse förövad av person som tagit sig in i inbrottskyddad lokal*

- genom inbrott* eller
- med för låset avsedd nyckel*, kod eller låskombination som åtkommits genom
 - rån* eller
 - inbrott* i annan inbrottskyddad lokal* eller
 - inbrott* i bostad.

Försäkringen gäller även för skada genom stöld eller skadegörelse förövad i obemannad inbrottskyddad lokal*, av person som därefter tagit sig ut ur lokalen*

- genom utbrott* eller
- med för låset avsedd nyckel*, kod eller låskombination som åtkommits genom
 - rån* eller
 - inbrott* i annan inbrottskyddad lokal* eller
 - inbrott* i bostad.

13.2 Övriga skadehändelser

13.2.1 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme*

För egendom i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme* som finns i inbrottskyddad lokal* gäller dessutom följande.

13.2.1.1 Förvaringsutrymme med nyckellås

Öppnas skåpet (valvet) med nyckel*, gäller försäkringen endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning omhänderhaft nyckeln* framtogs denna genom

- rån* inom lokalen*, om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott*, eller
- rån* annorstädes eller
- inbrott* i bostad på försäkringsstället då den som omhänderhaft nyckeln* vistats där eller
- inbrott* annorstädes än på försäkringsstället i inbrottskyddad lokal* eller
- inbrott* i bostad på annan plats än på försäkringsstället.

13.2.1.2 Förvaringsutrymme med kod eller kombinationslås

Om låsanordningen utgörs av kod eller kombinationslås och skåpet (valvet) öppnats av obehörig, gäller försäkringen endast om koden eller kombinationen med våld eller hot som inneburit eller för den hotade framstått som trängande fara avtvingats någon som i behörig ordning fått kännedom om denna.

13.2.1.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då förvaringsutrymmet öppnats med nyckel* som åtkommits på annat sätt än som anges i 13.2.1.1
- skada som inträffat då nyckeln* eller låskombinationen åtkommits genom rån*, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan eller var under 18 år
- skada då förvaringsutrymmet varit olåst eller då nyckeln* kvarlämnats i låset.

13.2.2 Stöld genom tillgrepp utifrån ("smash and grab")

Försäkringen gäller för skada genom stöld förövad av person genom tillgrepp utifrån genom krossat fönster.

13.2.3 Stöld av nycklar/låskoder

Om nyckel* som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud åtkommit genom

- rån*
- inbrott* i lokal* eller bostad
- stöld på annat sätt

och låsändringar på grund därav skäligen är påkallade i försäkrad byggnad* eller i lokal* på försäkringsställe, ersätts kostnaderna härför.

13.2.4 Skadegörelse

Försäkringen gäller för uppsåtlig skadegörelse utan samband med inbrott* vållad av annan än försäkrad på försäkrad egendom.

13.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på lös egendom utomhus
- skada på plasthall, tält eller växthus eller egendom däri
- skada på trädgård eller tomt
- skada genom klotter, inristning eller liknande
- skada som inte påverkar egendomens användbarhet.

14. Rånförsäkring

Rånförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 14.1.

14.1 Rån* eller överfall*

Försäkringen gäller för skada genom rån* eller överfall*.

Försäkringen gäller också för skada genom lindrigare våld på person, förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet.

14.2 Undantag

Försäkringen gäller inte

- när den som utsatts för rånet* eller överfallet* medverkat till eller främjat skadan
- för pengar och värdehandlingar*, om den som utsatts för rånet* var under 18 år. Vid rån* inom försäkringstagarens lokaler* gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid utpressning eller kidnappning.

15. Glasförsäkring

Glasförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 15.1.

15.1 Glasskada

Försäkringen gäller för skada som består i bräckage eller sönderslagning av:

- glas
- skylt (inkl. stativ och tillbehör).

Försäkringen gäller också för skada genom sådan plötslig yttre påverkan att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Med glas jämställs här plastmaterial såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används i stället för glas.

Vid glasskada som försäkringen gäller för ersätts även målning, etsning, inristning, blästring på glas, larmfolie eller ingjuten larmtråd liksom även plastfilm som glaset belagts med. Har glasskadan orsakats av att glaset målats, etsats, blästrats eller belagts med plastfilm ersätts varken glaset eller behandlingen av glaset.

För skylt lämnas även ersättning vid förlust.

Försäkringen gäller även för skada på egendom till följd av glasskada.

15.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- skada på förut skadat glas
- skada som uppstått på glas eller glaskonstruktion och som består i eller uppkommer genom kondens
- skada på glas eller skylt i byggnad* under ombyggnad
- skada på glas som genom kontrakt kan hänvisas till lokalhyresgäst
- skada genom sprängningsarbete
- skada på glas eller egendom i växthus.

16. Transportförsäkring

Transportförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 16.1.

16.1 Transportskada

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från eller inom försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda och leasade) eller fordon ägt av anställd samt under lastning och lossning i samband med sådan transport.

16.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet, t.ex. åkeriverksamhet
- stöld eller svinn.

17. Maskinförsäkring

Maskinförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 17.1.

17.1 Maskinskada

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på följande egendom, om den hör till försäkrad byggnad* och finns inom fastigheten:

- installation* för vatten, värme, kyla, avlopp, ventilation, gas och el
- hissanordning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran samt sopsuganläggning
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten
- installation* för informationsöverföring.

17.1.1 Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte för:

- sanitetsgods (såsom tvättställ, badkar, toalettstol och bidé) och spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostadslägenhet
- belysningsarmatur
- brunn
- simbassäng
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring
- elpatron
- förbrukningsmaterial.

17.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom:

- sprängningsarbete
- ras, skred och sättning i mark eller grundkonstruktion, oberoende av vad som förorsakat raset, skredet eller sättningen
- frysning, om skadan beror på försummelse av den försäkrade
- att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur eller från avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad*, se dock Vattenskedeförsäkring.

Försäkring gäller inte för skada som består i:

- stöld

- förslitning, förbrukning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), beläggning eller avsättning.

Försäkringen gäller inte för skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

Försäkringen gäller heller inte för skada som är ersättningsbar enligt punkterna 11–16.

18. Oljeskadeförsäkring

Oljeskadeförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 18.1.

18.1 Oljeskada

Försäkringen gäller för skada på:

- försäkrads egendom, vartill även räknas mark, sjö, vattendrag och vattentäkt
- tredje man tillhörig egendom samt för tredje man åsamkad förmögenhetsförlust genom eller till följd av utströmmande olja* från cistern* med tillhörande rörsystem som ägs eller används av försäkrad eller från tankbil, varvid endast krävs att rättsligt relevant orsakssamband föreligger mellan utströmningen och skadan.

18.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som är en följd av normalt beräkneligt spill.

19. Cisternförsäkring

Cisternförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 19.1.

19.1 Skada på cistern*

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på cistern* med innehåll.

Försäkringen gäller även för skada genom oförutsedd utströmning av olja* från tank eller cistern* som ägs eller används av försäkringstagaren.

19.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada eller förlust

- genom normalt svinn
- genom stöld, såvida inte cisternens* påfyllnings- och tappanordningar samt andra öppningar är försedda med låsanordning
- genom långsamt utträngande vätska (diffusion).

20. Kulvertförsäkring

Kulvertförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 20.1.

20.1 Skada på kulvert*

Försäkringen gäller för skada på den försäkrade anläggningen genom oförutsedd händelse.

Bristande funktion, t.ex. beroende på feldimensionering eller otillfredsställande inreglering, räknas inte som skada.

Försäkringen omfattar kulvertanläggning på försäkringsstället eller mellan fastigheter som ägs av försäkrad.

20.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada:

- genom ras eller skred, oberoende av vad som förorsakat raset eller skredet
- genom sprängningsarbete
- på kulvertanläggning som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare

- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.

20.3 Särskild självrisk*

Självriskavdraget är 5 % av reparationskostnaden för varje helt år som förflutit sedan anläggningen första gången togs i bruk, dock lägst grundsjälvrisk* och högst 80 % av reparationskostnaden.

21. Allriskförsäkring

Allriskförsäkringen omfattar skadehändelser enligt 21.1.

21.1 Allriskskada

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.

21.2 Vad försäkringen inte gäller för

Allriskförsäkringen gäller inte för skadehändelser som omfattas av försäkringen enligt punkterna 11–20 och inte heller för de där angivna undantagen och beloppsbegränsningarna. Skada ska i första hand regleras enligt bestämmelserna under punkterna 11–20.

Försäkringen gäller inte för skada genom:

- sprängningsarbete
- smälta
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion, oberoende av orsaken till dessa händelser
- erosion, ljus, luft eller biologisk inverkan
- väderpåverkan på egendom under bar himmel eller i byggnad* utan hela väggar och tak, om inte egendomen är avsedd att arbeta eller förvaras i det fria
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad* ur eller från avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad*
- hav, sjö eller vattendrag som svämmat över
- vätska, fukt, röta, mögel eller svamp
- skadedjur, insekter, bakterier (t.ex. salmonella), virus eller smittämnen
- klotter.

Försäkringen gäller inte för skada på:

- förbrukningsmaterial, t.ex. bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, viror och valsbeklädnad
- utbytbara verktyg, t.ex. formar, knivar, kross-, press- och stansverktyg och slagor
- fundament, murverk och inmurning eller infodring.

Försäkringen gäller inte för skada som består i:

- svinn
- förmögenhetsbrott, t.ex. stöld, förskingring, undandräkt, trolöshet mot huvudman, bedrägeri
- förslitning, förbrukning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), beläggning eller avsättning
- förlust av värme- eller elenergi, värmebärare, gas eller vatten
- kontamination eller form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luktförändring
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem.

Försäkringen gäller inte för

- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller att den kan avhjälpas genom normal service eller justering.

22. Skadeståndsgaranti

Skadeståndsgarantin omfattar skadehändelser enligt 22.1.

22.1 Skada på byggnad*

Försäkringen gäller för skada på försäkrad byggnad* för vilken boende är skadeståndsskyldig enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler.

Skadan värderas och ersätts enligt försäkringsgivarens villkor för ansvarsförsäkring för privatperson.

22.2 Undantag

Försäkringen gäller endast under förutsättning att skadevållaren saknar gällande ansvarsförsäkring.

22.3 Särskild självrisk*

Självrisk* är 0,1 prisbasbelopp*.

Endast en självrisk* uttas för skador som vållats av samma hyresgäst, även om de inträffat vid olika tillfällen, under förutsättning att de fram till upptäckten varit okända för försäkringstagaren.

23. Skada genom terrorism*

Omfattas i enlighet med det särskilda villkor som framgår av försäkringsbeviset.

24. Saneringsavtal avseende skadedjur

Omfattas i enlighet med det särskilda villkor som framgår av försäkringsbeviset.

25. Husbocksförsäkring

Omfattas i enlighet med det särskilda villkor som framgår av försäkringsbeviset.

26. Sanering efter dödsfall

Omfattas i enlighet med det särskilda villkor som framgår av försäkringsbeviset.

27. Skadevärderingsregler

Skada på egendom värderas enligt följande regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

27.1 Värdering av skada på byggnad*

27.1.1 Byggnaden* återställs

Om återställande* sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden* med samma utförande, men på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. För byggnad* med kulturhistoriskt eller konstnärligt värde gäller dock att byggnaden* får återställas i samma skick som före skadan beträffande metoder och material. Denna merkostnad ingår med upp till 250 prisbasbelopp*.

Återställandet* måste ske senast inom 4 år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden 4 år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 5 år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas även merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än genom sedvanligt transportmedel, intill 150 prisbasbelopp*, även om dessa inte direkt kan anses minska hyresförlusten.

27.1.1.1 Myndighets beslut

I skadekostnaden ingår merkostnad med upp till 250 prisbasbelopp* som föranleds av myndighets beslut eller föreskrift rörande byggnads* utförande, arkeologisk utgrävning eller geologisk undersökning.

27.1.1.2 Återställande* på annan plats eller för annat ändamål

Om återställande* sker på annan plats eller för annat ändamål görs inte avdrag för eventuell ökning av marknadsvärdet*. Skadekostnaden vid återställande* på annan plats eller för annat ändamål eller anskaffande av ny byggnad* får ej överstiga vad det skulle ha kostat att återställa den skadade byggnaden* på samma grund och för samma ändamål.

27.1.1.3 Tabell för åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för varje byggnadsdel (installationer*, ytbeklädnader, tillbehör etc.) enligt tabellen nedan.

En byggnadsdels ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 75 % för varje byggnadsdel. Vid skada på målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad eller golvbeläggning räknas målningen etc. i varje rum som en byggnadsdel.

Det totala åldersavdraget är högst 100 prisbasbelopp*.

För byggnadsdel vars underhåll varit eftersatt eller som utsatts för onormalt slitage görs dock särskilt avdrag på återställande*- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel som inte anges i tabellen för åldersavdrag. Åldersavdrag görs för både material och arbete.

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
Installation* för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning:		
- rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods	20	5 %
- hiss	25	4 %
- luft/luftvärmepumpanläggning	3	10 %
- övriga värmepumpanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk och takvärme	5	8 %
- varmvattenberedare, elslingor i golv samt elradiatorer	5	8 %
- hushållsmaskiner inkl. spis	5	8 %
- övriga installationer* samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin, t.ex. värmepanna	15	6 %
Elinstallationer (kablar inkl. brytare och uttag)	25	2 %
Radio- och TV-antenn (inkl. parabol), markis och persienn	5	8 %
Larm	5	8 %
Köksinredning (exkl. hushållsmaskiner)	20	5 %
Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad (ej våtrum)	5	8 %
Golvbeläggning (ej våtrum)		
- massivt trä, stavparkett och lamell:		
- slipning och lackning	3	10 %
- utbyte	25	2 %
- keramik- och stengolv	25	2 %
- textil och laminat	5	8 %
- plast och linoleum	10	5 %
- övriga	10	5 %
Våtrumsbeklädnad		
- golv- och väggmatta, trådsvetsad	5	8 %
- keramik- och stenbeklädnad inkl. isolering	10	5 %
- övriga material och utföranden samt målning i våtrum	5	10 %
Takbeläggning		
- papp, gummi eller plast	10	8 %

- plåt eller tegel inkl. läkt och papp	20	2 %
- annat material	20	2 %
Skorsten		
- stål eller plåt inkl. beklädnad	5	5 %
- annat material (t.ex. tegel)	25	2 %

27.1.2 Byggnaden* återställs inte

Återställs inte den skadade byggnaden*, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens* dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan.

27.1.2.1 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande* av byggnad* hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning – restvärdeersättning – för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Den försäkrade är skyldig att följa försäkringsgivarens anvisningar och på försäkringsgivarens bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden* inte kan användas. Restvärdeersättning lämnas inte, i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

27.2 Värdering av skada på fastighets- och kontorsinventarier* samt maskinerier*

27.2.1 Föremål som återställs

Om återställande* sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet* måste ske senast inom 4 år från skadedagen.

Utökas i samband med återställandet* skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, ska det vid värderingen göras avdrag för detta.

I skadekostnaden inräknas även merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än genom sedvanligt transportmedel, intill 150 prisbasbelopp*, även om dessa inte direkt kan anses minska avgifts- eller hyresförlusten.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation kan anses ha undergått genom skadan ska inte inräknas.

27.2.1.1 Föremålets tekniska värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet*

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet* vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet*, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

27.2.1.1.1 Maskinerier* som är datorer

Vid skada på dator värderas skadan till kostnaden för återställandet*, dock högst till skillnaden mellan datorns värde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Datorns värde omedelbart före skadan fastställs enligt en schablonmässig värdering enligt vad som framgår av nedanstående tabell. Vid återställande* av dator ersätts 100 % av installationskostnaden.

Datorns ålder i månader från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nyttillverkat

≤ 6

Ersättning i procent av inköpspriset

100

> 6	80
> 12	60
> 18	40
> 36	20
> 54	10

- 27.2.2 Föremål som inte återställs** Återställs inte skadat föremål, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan.
- 27.3 Värdering av skada på övrig egendom**
- 27.3.1 Mark och växtlighet** Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården och tomten. Vid nyplantering av buskar och träd medräknas endast kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.
- 27.3.2 Övriga markinventarier*** Skadan värderas enligt de regler som anges för installationer* enligt 27.1.1.3.
- 27.3.3 Fast egendom i förhyrd lokal*** Skada värderas enligt de regler som anges i Willis Estate fastighetsförsäkring för den typ av egendom som skadats.
- 27.3.4 Boendes egendom*** Skada värderas enligt de regler som anges i försäkringsgivarens hemförsäkringsvillkor.
- 27.3.5 Arbetstagares egendom*** Skada på personlig lös egendom värderas enligt de regler som anges i försäkringsgivarens hemförsäkringsvillkor. Skada på egendom som enligt kollektivavtal ska ersättas av arbetsgivaren värderas enligt de regler som gäller för fastighetsinventarier*.
- 27.3.6 Pengar och värdehandlingar*** Skada värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.
- 27.3.7 Ritningar, arkivalier och datamedia*** Skada värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned för att återställa förlorad information.
- 27.3.8 Varor***
- 27.3.8.1 Varor* som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning** Skada på varor* som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning värderas till tillverkningskostnaderna
– direkt material, materialkostnader, direkt arbetslön, tillverknings- och administrationskostnader
– vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försäljas.
- 27.3.8.2 Varor* anskaffade för försäljning** Skada på varor* som den försäkrade anskaffat för försäljning värderas – om de är kuranta – till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya varor* av samma slag.
- Har varornas* värde före skadan minskat på grund av inkurans eller annan omständighet* värderas de med hänsyn till detta.
- 27.3.8.3 Varor* sålda och färdiga för leverans** Skada på varor* sålda och färdiga för leverans värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor* till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.
- För varor* som återanskaffats beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

27.3.9 Motordrivet fordon

Skada på

- motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap, terrängmotorfordon och truck samt släpfordon till dessa)
 - skogsmaskin, t.ex. processor eller fällare
- värderas till kostnaden för återställandet*, dock högst till dagsvärdet*.

27.3.10 Övrigt

Skada på

- maskin, panna, skjul och bod avsedda för byggnads- och anläggningsverksamhet
 - duk i plasthall eller tält
 - värmepump
- värderas till kostnaden för återställandet*, dock högst till dagsvärdet*.

28. Skadeersättningsregler

Skada på egendom ersätts enligt följande regler

28.1 Skadeersättning

Ersättning lämnas för:

- skada värderad enligt punkt 27. Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt punkt 28.2,
- räddningskostnad enligt punkt 28.3,

med avdrag för:

- självrisk* enligt punkt 9,
- eventuell påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift enligt avsnitt Q.

och med hänsyn till eventuell leverantörsgaranti enligt O.10.4.

28.1.1 Förstariskförsäkring*

Vid förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen enligt 28.1 Skadeersättning till försäkringsbeloppet.

28.1.2 Kulvertförsäkring

Vid skada på kulvert* gäller följande:

Skada ersätts med skälig reparationskostnad – inkl. lokalisering och friläggning av skadestället samt återfyllning efter utförd reparation – minskat med ett självriskavdrag enligt 20.3.

28.2 Röjningskostnad

Ersättning lämnas för kostnad avseende rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion och deponering av skadad egendom i samband med egendomsskada* som omfattas av försäkringen. Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

28.3 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R 1.2 Räddningsplikt om de med hänsyn till omständigheterna* varit skäliga. I samband med egendomsskada* som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal.

28.4 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lagen (2005:105) säkerhetsrätt i försäkringsersättning. Med brandförsäkringsbevis jämställs även annat försäkringsbevis till den del det omfattar ersättning för skada genom brand, åskslag, explosion eller luftfartyg.

28.5 Skadeersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning beaktas om den ersättningsberättigade är redovisningsskyldig för mervärdes-skatt. Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom. Försäkringsgivaren är inte skyldig att överta skadad egendom, men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav. Kommer egendom, för vilken ersättning utgivits, till rätta ska egendomen snarast ställas till försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning. Kan utan väsentlig olägenhet reparation ske i samband med pågående eller förestående underhålls- eller ändringsarbete eller till- eller ombyggnad värderas skadan till det belopp med vilket kostnaden för sådant arbete ökar.

28.6 Skadeersättningsregler vid skada som kan omfattas både av bostadsrättsförsäkring och bostadsrättsföreningsförsäkring

Skada på egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som bostadsrättshavaren enligt bostadsrättslagen eller föreningens stadgar är skyldig att underhålla eller reparera ersätts ej av denna bostadsrättsföreningsförsäkring, såvida inte skadan orsakats av sådan brand- eller vattenledningsskada som bostadsrättsföreningen ansvarar för.

A2. Egendomsförsäkring på arbetsområde

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och medförsäkrad som angivits i försäkringsbeviset som ägare till försäkrad egendom

Försäkringen gäller även vad avser arbeten* för

- försäkringstagarens beställare, om denne är byggherre samt om denne enligt kontrakt åtagit sig att hålla försäkring för arbeten*
- underentreprenör i den omfattning försäkringstagaren enligt kontrakt åtagit sig att hålla försäkring för arbeten*.

Försäkringen gäller även vad avser befintlig egendom* för ägare till sådan egendom som försäkrad skriftligen i kontrakt åtagit sig att hålla försäkrad.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för arbeten* som utförs för försäkringstagarens egen räkning (för eget bruk eller för försäljning). Försäkringen gäller för egendomsskada* som inträffar under den tid försäkringen är i kraft. Försäkringen gäller intill dess arbeten* tagits i bruk, dock längst 3 månader från den tidpunkt då de kunnat tas i bruk.

3. Var försäkringen gäller

3.1 Arbeten* och befintlig egendom*

Försäkringen gäller inom Norden

- på arbetsområde*
- på plats som används för tillfällig förvaring* eller bearbetning i samband med försäkrade arbeten*

- under transport till och från arbetsområde* eller plats som används för tillfällig förvaring* eller bearbetning under förutsättning att försäkrad "står faran" för egendomen.

3.2 Hjälpmedel*

Försäkringen gäller inom Norden.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada* på arbeten*, befintlig egendom* samt hjälpmedel* till följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

5. Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som försäkrad

- äger eller
- ansvarar för eller
- i skriftligt avtal åtagit sig att försäkra

6. Undantagen egendom

Arbeten* – om värdet överstiger 20 prisbasbelopp* – avseende

- petrokemisk industri, atomkraftverk
- bro, viadukt, bergrum, tunnel
- dammbyggnad, vattenkraftstation, hamnanläggning
- anläggning under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav.

Hjälpmedel* av typ

- mobilkran, tornsvängkran
- gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskin
- övriga motordrivna fordon samt släpfordon till dessa
- luftfartyg, svävare, fartyg, kassun, mudderverk och pontonkran.

7. Försäkringsform

Förstarisikförsäkring* gäller för all egendom.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada.

Arbeten*	25 prisbasbelopp*
Befintlig egendom*	50 prisbasbelopp*
Hjälpmedel*	25 prisbasbelopp*

9. Självrisk*

Självrisken* är 1 prisbasbelopp* per skada.

10. Försäkrade skadehändelser

Allriskskada

Försäkringen gäller för plötslig och oföretsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom. För befintlig egendom* gäller försäkringen dock endast för sådan oföretsedd fysisk skada eller förlust som inträffar i direkt samband med åtgärd för utförande av avtalat åtagande.

11. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för att åtgärda fel i material eller i utförd arbetsprestation och inte heller för skada på arbeten* som orsakats av sådant fel
 - kostnad för att åtgärda arbeten* som är felaktiga på grund av ofullständiga eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar och inte heller för skada på arbeten* som orsakats av sådan felaktighet.
- Undantaget avser dock endast sådana kostnader som skulle ha uppkommit om felaktigheten hade åtgärdats omedelbart före skadans uppkomst
- skada som består i förslitning, förbrukning, korrosion (t ex rost eller frätning), beläggning eller avsättning såvida inte skadan

uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utanför ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas

- skada genom, stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott. Vid stöld eller annat tillgrepp gäller dock försäkringen om tidpunkten för brottet kan preciseras och om rimliga säkerhetsåtgärder har vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- skada på begagnad egendom till följd av provdrift eller liknande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan påvisa att skadan inte till någon del orsakats av bristfällighet eller felaktighet hos den begagnade egendomen,
- skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet, som - med hänsyn till omständigheterna* inneburit betydande risk för skadans uppkomst. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken han eller hans arbetsledning varit medveten om eller borde ha varit medveten om skaderisken.
- skada på hjälpmedel* som består i sönderfrysning av förbränningsmotor med därtill hörande kylsystem
- skada på hjälpmedel* som inte är en följd av påvisbar yttre orsak
- skada på förbrukningsmaterial ingående i hjälpmedel*, t.ex. drivmedel, däck och slangar, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, larvband och transportband.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan påvisa att skadan har uppkommit genom oförutsedd yttre orsak och att skadan skulle ha uppkommit även om egendomen inte varit i drift.

27. Skadevärderingsregler

27.1 Arbeten*

Skada på arbeten* värderas enligt skadevärderingsreglerna för maskinerier* i A1.27.2.

27.2 Befintlig egendom*

Skada värderas efter de värderingsregler som egendomens ägares försäkringsgivare tillämpar för det egendomslag egendomen tillhör.

27.3 Hjälpmedel*

Skada på hjälpmedel* värderas enligt skadevärderingsreglerna för maskinerier* i A1.27.2

28. Skadeersättningsregler

Skada på egendom ersätts enligt följande regler

28.1 Skadeersättning

Ersättnings lämnas för

- skada värderad enligt A3.27 Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A3.28.4
- räddningskostnad enligt A3.28.5

med avdrag för

- självrisk* enligt punkt 9
- eventuell påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift enligt avsnitt Q

och med hänsyn till

- eventuell leverantörsgaranti enligt O.9.4

28.4 Röjningskostnad

Ersättning lämnas för kostnad avseende rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av skadad egendom i samband med egendomsskada* som omfattas av försäkringen.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

28.5 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R.1.2. Räddningsplikt om de med hänsyn till omständigheterna* varit skäligen. I samband med egendomsskada* som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal.

28.12 Skadeersättningsregler i övrigt

Entreprenadavtalets regler beträffande den försäkrades rätt att återställa skadat arbete* ska tillämpas. Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahållas annan likvärdig egendom. Försäkringsgivaren är inte skyldig att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna. Kommer egendom för vilken ersättning utgetts till rätta ska egendomen snarast ställas till försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

B1. Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren som ägare eller nyttjanderättshavare till försäkrad egendom eller verksamhet.

Försäkringen gäller även för medförsäkrade som angivits i försäkringsbeviset som ägare eller nyttjanderättshavare till försäkrad egendom eller verksamhet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avgifts- och hyresförlust samt extrakostnader* under ansvarstiden* till följd av egendomsskada* (A 11–26) som inträffar under den tid försäkringen är i kraft. Ansvarstiden* är 24 månader för hyresförlust och 12 månader för extrakostnader*, räknat från den tidpunkt då skadan inträffade.

Uppstår hyresförlust senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, räknas ansvarstiden* 24 månader från den dag då hindret upphörde, dock längst 36 månader efter skadan.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för:

- avgifts- och hyresförlust om byggnad* på försäkrad fastighet eller i dess omedelbara närhet helt eller delvis blir oanvändbar på grund av ersättningsbar skada enligt avsnitt A Egendomsförsäkring.
- avgifts- och hyresförlust om försäkrad byggnad* helt eller delvis blir oanvändbar på grund av reparation efter husbocks- eller hästmyreangrepp, sanering av ohyra eller dödsfall i bostad som förblivit oupptäckt under en längre tid,
- avgifts- och hyresförlust om försäkrad byggnad* under reparation eller ombyggnad, eller nybyggd och ännu ej övertagen byggnad*, blir helt eller delvis oanvändbar på grund av ersättningsbar skada enligt avsnitt A Egendomsförsäkring, och planerad inflyttning enligt avtal härigenom blir fördröjd.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång, och kan lägenhet eller lokal* sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid.

Försäkringen gäller även för:

- avgifts- och hyresförlust förorsakad av ej planlagd avspärning beordrad av myndighet eller räddningstjänst
- extrakostnader* för rimliga åtgärder för att efter ersättningsbar skada enligt avsnitt A1 Egendomsförsäkring samt A3 Egendomsförsäkring på arbetsområde* upprätthålla verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skadan inte hade inträffat
- extrakostnader* vid utrymning alt. evakuering av boende efter ersättningsbar skada enligt A1 Egendomsförsäkring som drabbat försäkrad fastighet eller dess omedelbara närhet.

4.1 Leverantörsavbrott

Försäkringen ersätter även de mer- och extrakostnader* som uppstår i verksamheten vid ersättningsbar skada, enligt detta villkor, på egendom tillhörig leverantör på försäkringsstället eller på leverantörens verksamhetsställe.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för:

- förlust av inkomst eller goodwill
- kostnad som beror på att skadad egendom inte omedelbart återanskaffas om inte dröjsmålet beror på hinder som försäkringstagaren inte kunnat påverka
- kostnad till följd av störning eller avbrott i telekommunikation

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada.

Förstarisikförsäkring* tillämpas.

Avgifts- och hyresförlust
 Extrakostnader* för att upprätthålla verksamheten
 Extrakostnader* vid leverantörsavbrott
 Extrakostnader* vid utrymning/evakuering

Faktisk kostnad
 25 prisbasbelopp*
 100 prisbasbelopp*
 0,15 prisbasbelopp* per lägenhet samt 10 prisbasbelopp* för utgifter för lokal* m.m.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens sammanlagda ersättningsskyldighet vid naturskada eller dammgenombrott är för egendomsskador*, inkl. röjning, enligt A 11.2.6 inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret och därav föranledda skador som omfattas av B1 Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 prisbasbelopp* gemensamt för samtliga berörda försäkringar, försäkringstagare och försäkrade hos försäkringsgivaren.

Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

9. Självrisk*

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt punkt 27. Skadevärderingsregler, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk*. Försäkringen gäller med samma grundsjälvrisk som gäller för A1 Egendomsförsäkring eller A3 Egendomsförsäkring på arbetsområde*.

Vid samtidig egendoms-*, avgifts- och hyresförlust samt extrakostnadsskada dras endast en självrisk*.

27. Skadevärderingsregler

Skada för extrakostnader* värderas enligt punkt 4.

För upplåten bostadsrätt eller uthyrd lägenhet eller lokal* beräknas avgifts- eller hyresförlusten till skillnaden mellan den nedsättning i avgiften eller hyran, som bostadsrättsinnehavaren eller hyresgästen enligt lag kan kräva, och minskade kostnader för uppvärmning, belysning m.m. För sådan del av byggnaden*, som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra.

28. Skadeersättningsregler

Ersättning lämnas för:

- avgifts- eller hyresförlust värderad enligt punkt 27.

Skadevärderingsregler,

- skadebegränsande kostnader enligt punkt 28.1

med avdrag för:

- självrisk* enligt punkt 9,
- eventuell påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter

- extrakostnadsskada värderad enligt punkt 4 samt skadebegränsande kostnader, med avdrag för självrisk* enligt punkt 9.

Ersättning ska lämnas månadsvis under ansvarstiden*.

28.1 Skadebegränsande kostnader

Ersättning lämnas för skadebegränsande kostnader.

28.2 Högsta ersättning vid skada på fastighet som förvärvats under försäkringsåret

Försäkringsgivarens sammanlagda ersättningsskyldighet för egendomsskador* enligt avsnitt A och därav föranledda skador som omfattas av avsnitt B Hyresförlust- och extrakostnadsförsäkring, är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 2 300 prisbasbelopp* för fastigheter som förvärvats under försäkringsåret* och som omfattas av försäkringen enligt A 8.1 Index- och investeringsskydd.

C1. Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och medförsäkrade som anges i försäkringsbeviset såsom ägare, tomträttshavare, förvaltare eller brukare av försäkrad fastighet samt för försäkrads arbetstagare för skada orsakad i tjänsten. Försäkringen gäller även för bostadsrättshavare.

Försäkringen avser fastighetsförvaltning och annan därmed förenlig verksamhet, samt byggnads-, anläggnings- och montagearbeten som utförs på försäkrad fastighet.

Försäkringen omfattar även obebyggd tomt som ägs av försäkrad eller medförsäkrad även om denna ej angivits i försäkringsbeviset.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft. För miljöskada* gäller dock försäkringen för skada som upptäcks under försäkringstiden*.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i USA och Kanada.

Försäkring enligt punkt 4.1 Miljö- och byggherreansvar gäller för skada som inträffar i Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skadeståndsskyldighet avseende person- och sakskada samt för förmögenhetsskada som är en direkt följd av ersättningsbar person- eller sakskada.

Försäkringen omfattar ren förmögenhetsskada* enligt punkterna 4.1–4.3.

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet:
- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler

- enligt allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom försäkringstagarens verksamhetsområde.

Försäkringen gäller även för:

- skadeståndsskyldighet enligt sedvanligt kontrakt med SJ eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obevakad järnvägsövergång
- skadeståndsskyldighet som följer av sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt lagen om elektriska anläggningar, men inte på grund av åtagande utöver detta
- sak- och personskada uppkommen till följd av fel eller brist i utredning, beskrivning, beräkning, ritning, råd eller anvisning
- skada som försäkrade orsakar varandra.

4.1 Miljö- och byggherreansvar

Försäkringen gäller för den försäkrades skadeståndsansvar för miljöskada* enligt miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler.

Försäkringen gäller även för den försäkrade i egenskap av byggherre.

Försäkringen gäller dock endast under förutsättning att:

- fel tillfälligt begåtts
- fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad*, anläggning eller anordning.

Vid personskada gäller försäkringen utan de begränsningar som anges ovan i denna punkt, då skada uppkommit till följd av byggnads-, anläggnings- eller installationsarbete och den försäkrade är skadeståndsansvarig i egenskap av byggherre.

Försäkringen omfattar även ren förmögenhetsskada*.

4.2 Personuppgiftsskada

Vid personuppgiftsskada omfattar försäkringen skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada samt kränkingsersättning som den försäkrade kan bli skyldig att utge, enligt Europaparlamentets och rådets förordning, EU, 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsförordningen).

4.4 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som beräknas överstiga avtalad självrisk* åtar sig försäkringsgivaren gentemot den försäkrade att:

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkats eller ålagt att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Böter och viten

Försäkringen gäller inte för böter och viten.

- 5.2 Straffskadestånd** Försäkringen gäller inte för straffskadestånd.
- 5.3 Skada på levererad produkt** Försäkringen gäller inte för skada på produkt som den försäkrade levererat. Försäkringen gäller inte heller för skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt. Produkten anses levererad då den enligt köprättsliga regler utlämnats.
- 5.4 Undantagna produkter** Försäkringen gäller inte för skada orsakad av skadebringande egenskaper hos följande produkter:
- asbest
- formaldehyd
- PCB.
- 5.5 Förutsebar skada** Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som med hänsyn till omständigheterna* inneburit betydande risk för skadans uppkomst. Detta undantag tillämpas dock inte till den del handlingen eller underlåtenheten begåtts av arbetstagare som inte har arbetsledande eller annan ledande funktion.
- 5.6 Omhändertagen egendom** Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning:
- hyr, leasar, lånar eller eljest nyttjar
- omhänderhar för försäljning
- omhänderhar för att transportera, lagra eller lyfta.
- Försäkringen ersätter dock kostnad för ändring eller, om så erfordras, byte av lås i fastigheter inom Sverige i samband med att omhändertagen nyckel* förkommit.
- Ersättning lämnas dock inte
- om nyckeln* varit märkt med namn och adress i klartext
- vid stöld ur olåst bil.
- 5.7 Trafik med motordrivet fordon** Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring som tillhandahålles i landet ifråga och som inträffat till följd av trafik med motordrivet fordon:
- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande tillämplig utländsk lagstiftning gäller,
- när det används inom tävlingsområden, när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet. Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.
- 5.8 Nederbörd** Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en direkt följd av:
- fukt eller kondens,
- översvämning i samband nederbörd – även nederbörd i form av snö – såvida inte skadan beror på:
- att fel tillfälligt begåtts,
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad*, anläggning eller anordning.
- 5.9 Atomskada** Försäkringen gäller inte för sådan atomskada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande tillämplig svensk eller utländsk lagstiftning.

5.10 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

5.11 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte i den mån skadan kan ersättas genom arbetsskade- eller socialförsäkring. Undantaget tillämpas inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger.

5.12 Åsidosättande av lag eller myndighets föreskrift

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av arbetsledning genom åsidosättande av lag eller myndighets föreskrift, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller bort ha haft kännedom om åsidosättandet.

5.13 Byggherre/Entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada eller ren förmögenhetsskada* som den försäkrade kan bli ansvarig för enligt miljöbalken i egenskap av byggherre eller entreprenör, om skadan orsakats genom sprängning, pålning, spontning, schaktning eller grävning.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd samt utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

	Försäkringsbelopp per skada/orsak	Försäkringsbelopp per år
Begränsande försäkringsbelopp (Dessa ingår i det totala försäkringsbeloppet och gäller inte därutöver.)	250 prisbasbelopp*	500 prisbasbelopp*
Ren förmögenhetsskada* Miljö- och byggherreansvar	50 prisbasbelopp*	100 prisbasbelopp*
Ren förmögenhetsskada* Personuppgiftsansvar	10 prisbasbelopp*	100 prisbasbelopp*
Låsändring vid nyckelförlust	6 prisbasbelopp* per huvudnyckelsystem	12 prisbasbelopp* per huvudnyckelsystem

Om flera skador har uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien ha inträffat vid den tidpunkt då den första skadan i serien inträffade.

8.1 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna* varit skäliga.

9. Självrisk*

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, utredning, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd ett belopp som utgör den försäkrades självrisk*.

Självrisk* är 0,2 prisbasbelopp*per skada.

Endast en självrisk* dras för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

9.1 Särskild självrisk*

Självrisk* är 30 % av skadebeloppet, dock lägst grundsälvrisk* och högst 10 prisbasbelopp* vid brandskada orsakad av svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

9.2 Skaderegleringsservice

Vid personskada som omfattas av försäkringen och som kan överstiga 1 000 SEK omfattar försäkringen skaderegleringsservice, vilket innebär att försäkringsgivaren ska genomföra utredning av skadeståndsanspråk och eventuell förhandling med skadelidande samt förskottera skadeståndsansättning.

Förskotterad ersättning för skadeståndsanspråk och räddningskostnad ska återbetalas till försäkringsgivaren. Maximal återbetalning är den självrisk* som framgår av punkt 9.

28. Skadeersättningsregler

28.1 Skadeersättning

Försäkringsgivaren ersätter:

- kostnader enligt åtagande i punkt 4.4
- räddningskostnader enligt punkt 8.1, med avdrag för
- självrisk* enligt punkt 9 samt med tillämpning av villkorets bestämmelser i övrigt.

C2. Miljöansvarsförsäkring för byggherre

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser byggnads- och anläggningsverksamhet och gäller för den försäkrade i egenskap av byggherre eller där avtal om övertagande av byggherrens ansvar har träffats med byggherren.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ansvarsskada som orsakas under den tid försäkringen är i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Miljöpåverkan och markarbeten

4.1.1 Person-, sak- eller ren förmögenhets-skada på grund av miljöpåverkan

Försäkringen gäller för person- och sakskada samt ren förmögenhetsskada* enligt miljöbalken som består i eller är en följd av

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö, vattentäkt eller annat vattenområde, grundvatten samt mark, byggnad*, anläggning eller anordning

- ändring av grundvattennivån om skadan inträffar inom 2 år efter utförandet av det skadegörande arbetet
- rök, sot, damm, ånga, gas eller annan luftförorening
- buller
- skakning
- värme, lukt eller ljus
- annan liknande störning.

4.2 Byggarbetsmiljösamordnare enligt arbetsmiljölagen

Försäkringen gäller för det ansvar som följer av 3 kap. 6–7 h §§ arbetsmiljölagen som den försäkrade har som byggherre.

4.3 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig försäkringsgivaren gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan utfå av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att erlægga.

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Känd eller förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för miljöskada* som vid försäkringens ikraftträdande var känd eller borde ha varit känd av företags- eller driftledning. Försäkringen omfattar inte heller miljöskada* som har sina orsaker i sådana omständigheter* att den försäkrade eller hans driftledning borde ha insett att skada skulle komma att inträffa.

5.2 Böter, viten och miljöstraffavgift

Försäkringen gäller inte för böter, viten eller miljöstraffavgift.

5.3 Lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets föreskrift eller domstols dom eller beslut, såvida inte den försäkrade kan visa att driftledningen varken haft eller bort ha haft kännedom om åsidosättandet.

5.4 Atomskada

Försäkringen gäller inte för sådan atomskada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande tillämplig svensk eller utländsk lagstiftning.

5.5 Annan försäkring och arbetsskada*

Försäkringen gäller inte i den mån skadan kan ersättas genom arbetsskade- eller socialförsäkring. Undantaget tillämpas inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger.

5.6 Skada genom markarbeten

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom följande markarbeten: sprängning, pålning, spontning, schaktning eller grävning.

6. Särskilda krav vid grundläggningsarbete och förändring av grundvattennivån

6.1 Besiktning

Vid grundläggningsarbete ska förbesiktning (syneförrättning) ske av byggnader* och anläggningar i grannskapet som enligt erfarenhet normalt löper risk att skadas. Förbesiktningensprotokoll ska upprättas och kompletteras med erforderliga fotografier. Förbesiktigad egendom ska efter grundläggningsarbetets slutförande utan dröjsmål efterbesiktigas.

6.2 Undersökning

Vid arbeten* där grundvattennivån kan påverkas ska erforderliga undersökningar göras före arbetets genomförande för att fastställa grundvattennivån, och dessutom ska nivån följas under arbetets gång.

6.3 Påföljd

Eftersätts kraven i 6.1 eller 6.2 lämnas endast ersättning för skada som genom tillförlitlig utredning visas ha uppkommit som en följd av grundläggningsarbetet eller förändringen av grundvattennivån. Det åligger den försäkrade att tillhandahålla sådan utredning.

Ersättning lämnas inte för kostnader för

- för- eller efterbesiktningar
- skydds- och förstärkningsåtgärder
- att fastställa och följa grundvattennivån.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada.

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

Sak- och personskada
Ren förmögenhetsskada*

100 prisbasbelopp*
50 prisbasbelopp*

Om flera skador har uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien ha inträffat vid den tidpunkt då den första skadan i serien inträffade.

8.1 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna* varit skäligen.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt.

9. Självrisk*

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, utredning, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd ett belopp som utgör den försäkrades självrisk*.

Självrisken* är 1 prisbasbelopp* per skada

Endast en självrisk* dras för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

28. Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren ersätter

- kostnaderna enligt C2.4.3
 - räddningskostnader enligt C2.8.1
- med avdrag för självrisk* enligt C2.9.

C5. Styrelseansvarsförsäkring för bostadsrättsförening

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringstagare är bostadsrättsföreningen i egenskap av lagfaren ägare eller tomträtthavare till fastigheten.

Försäkrade är bostadsrättsföreningens nuvarande, tidigare samt framtida styrelseledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter för dessa. Nyvalda styrelseledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter för dessa omfattas automatiskt av denna försäkring.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för krav som framställts mot de försäkrade under försäkringstiden*.

Rätt att meddela omständigheter*

Om försäkrad under försäkringstiden* för första gången får kännedom om omständigheter* som ger skäligen anledning att befara kommande krav enligt ovan äger den försäkrade rätt att skriftligen meddela omständigheterna* till försäkringsgivaren före försäkringstidens* slut. Om omständigheterna* meddelats gäller försäkringen för sådant krav även om det framställs efter försäkringstiden*, förutsatt att det väsentligen grundar sig på de meddelade omständigheterna*.

Om försäkringstagaren väljer att inte förnya försäkringen har försäkringstagaren eller de försäkrade, efter att ha betalt en premie motsvarande 50 % av det senaste årets premie, rätt till 12 månaders efteranmälningstid. Försäkringstagaren eller de försäkrade ska skriftligen begära köp av sådan efteranmälningstid senast 14 dagar efter försäkringstidens* utgång.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringsgivaren betalar på försäkrads vägnar ren förmögenhetsskada*, som de försäkrade ådragit sig i egenskap av styrelseledamot, lekmannarevisor eller suppleant för försäkringstagaren och då personligt ansvar kan utkrävas, inkl. personligt ansvar för föreningens skulder. Skadan ska grundas på eller vara en följd av krav, med vilket avses:

- krav avseende ersättning, framställt i eller utom rättegång
- krav grundat på personligt betalningsansvar för koncernens skatt enligt Skattebetalningslagen
- skriftligt meddelande om att någon avser att hålla försäkrad ansvarig för förmögenhetsskada
- delgivande av misstanke om och åtal mot försäkrad avseende brottslig gärning

- administrativt eller offentligt förfarande, undersökning eller utredning avseende försäkrads handlande framställt under försäkringstiden* mot den försäkrade för en påstådd ersättningsgrundande handling eller underlåtenhet att handla, i dennes egenskap av styrelseledamot, lekmannarevisor eller suppleant för försäkringstagaren.

Vid krav som omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget att:

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid eventuell rättegång och därvid betala rättegångskostnader som den försäkrade åsamkas eller ålagts att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande skadeståndsrätt.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte

- för krav som grundas på att försäkrad uppsåtligen begått brottslig handling eller bedrägeri
- för krav som har samband med att försäkrad erhållit otillåten ersättning, förmån eller annan vinning
- för krav som grundas på eller är en följd av att försäkrad genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta skadan, i den mån åtagandet medför skadeståndsskyldighet utöver eljest gällande rätt.

Undantagen ovan är tillämpliga endast då det genom lagakraftvunnen dom eller annat slutligt avgörande fastställts att omständigheter* som anges i undantaget faktiskt föreligger eller att försäkrad skriftligen medger detta

- för krav avseende straffskadestånd (punitive damages), viten eller böter
- för krav som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av befarad eller inträffad miljöskada*, miljöförorening eller miljöbrott
- för krav som grundar sig på faktiskt eller påstått förhållande eller handling som en gång anmälts under tidigare försäkring oavsett om denna funnits hos Bolaget eller annan försäkringsgivare
- för det som kan utfås av staten eller annan vid undersökning och brottmål
- för den del av ersättning som kan erhållas från annan försäkring.

Om en försäkrads handling omfattas av undantaget ska detta inte påverka andra försäkrades rätt till ersättning.

Anmärkning

Med handling avses även underlåtenhet att handla.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd samt utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

Styrelseansvarsförsäkring

5 MSEK per skada och år

Framställs flera skadeståndskrav grundade på samma händelse, anses dessa som en skada.

9. Självrisk*

Försäkringen gäller utan självrisk*

D. Olycksfallsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för fastighetens medlem/boende/hyresgäst/besökare och förtroendevalda samt för övriga personer som utför arbete för bostadsrättsföreningen.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för olycksfallsskada* som drabbar medlem/boende/hyresgäst/besökare och förtroendevald under vistelse inom fastighetens allmänna utrymmen och ytor. Försäkringen gäller även för olycksfallsskada* som drabbar medlem/boende/hyresgäst/förtroendevald under uppdrag för försäkringstagarens räkning, eller vid deltagande i av försäkringstagaren anordnad aktivitet, samt under färd till och från sådant uppdrag eller sådan aktivitet.

5. Särskilda bestämmelser

Olycksfallsförsäkringen gäller endast om skadelidande ej framställer skadeståndskrav mot fastighetsägaren eller likställd för samma skada.

6. Åtgärder för utbetalning av ersättning

Som förutsättning för ersättning enligt punkterna 28.1–28.5 gäller, att den försäkrade när försäkringsfall inträffat utan dröjsmål:

- anlitar legitimerad läkare/tandläkare och noggrant följer dennes föreskrifter,
- medger att den behandlande läkaren/tandläkaren får lämna av försäkringsgivaren utsedd läkare alla upplysningar om skadan, som är av betydelse för bedömandet av ersättningsfrågan, samt
- ger av försäkringsgivaren utsedd läkare/tandläkare tillfälle till undersökning.

Anmälan om olycksfallsskada* ska utan dröjsmål göras på försäkringsgivarens blankett.

Läkararvoden för invaliditetsutlåtande och kostnad för av försäkringsgivaren särskilt påfordrad läkarundersökning ersätts av försäkringsgivaren.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada.

Medicinsk invaliditet*	10 prisbasbelopp*
Sveda och värk	0,5 prisbasbelopp*
Läke- och merkostnader	1,0 prisbasbelopp*
Tandskador	0,5 prisbasbelopp*
Rehabilitering	1,0 prisbasbelopp*
Dödsfall	1,0 prisbasbelopp*

9. Självrisk*

Olycksfallsförsäkringen gäller utan självrisk*.

28. Ersättningsgrunder

28.1 Ersättning vid invaliditet*

Rätt till ersättning uppkommer när invaliditetstillstånd* inträtt.

Vid invaliditet* lämnas ersättning för medicinsk invaliditet*.

Vid fullständig invaliditet, som föreligger när den medicinska invaliditeten* uppgår till 100 %, utbetalas hela det försäkringsbelopp för medicinsk invaliditet*, som vid skadetillfället gällde för den försäkrade.

Vid partiell invaliditet lämnas en mot den medicinska invaliditetsgraden* svarande del av nyss nämnda belopp.

Ersättningens storlek fastställs på grundval av den invaliditetsgrad* som kan förutses bli bestående för framtiden. Ersättning utbetalas när denna invaliditetsgrad* fastställs.

28.1.1 Åldersnedsättning

Om den försäkrade vid skadetillfället är 66 år eller äldre, minskas ersättningen med 4 procentenheter för varje år åldern överstiger 65 år.

28.2 Ersättning för sveda och värk

Om olycksfallsskada* medför förlust eller nedsättning av arbetsförmågan med minst hälften under minst 31 dagar lämnas ersättning för sveda och värk. Oberoende av tidsgränsen lämnas ersättning för sveda och värk om denna varit svår. Ersättning för sveda och värk utbetalas när den akuta sjukdomstiden upphört. Ersättning lämnas inte om olycksfallsskadan* berättigar till motsvarande ersättning enligt lag, författning eller annan försäkring.

28.3 Ersättning för läke- och merkostnader

Ersättning utgår för nödvändiga kostnader för läkarvård, sjukvård, läkemedel, behandling och hjälpmedel* som föreskrivits av läkare för att läka skadan. Kostnaderna ska ha uppkommit inom 3 år från det att skadan inträffade.

I Sverige utgår bara ersättning om vården eller behandlingen ges inom den offentliga vården eller av läkare eller annan, som är uppförd på förteckning upprättad av Försäkringskassan eller som har vårdavtal med sjukvårdshuvudman. Måste den försäkrade läggas in på sjukhus på grund av olycksfallet utgår ersättning för den del av sjukpenningavdraget vid sjukhusvård som inte motsvarar inbesparade levnadskostnader.

Resor som föranletts av vård och behandling ersätts. Om den försäkrade enligt läkares föreskrift under behandlingstiden måste anlita särskilt transportmedel för att kunna utföra sitt yrkesarbete lämnas också ersättning för merkostnader för resor mellan bostaden och den försäkrades fasta arbetsplats. Ersättning lämnas för kostnader uppkomna inom 3 år från skadans inträffande och motsvarande det billigaste vanligt förekommande färdssätt som med hänsyn till den försäkrades tillstånd kunnat användas.

Om olycksfallsskadan* föranlett läkarbehandling lämnas ersättning för skadade kläder, glasögon, hörapparat och

jämförliga föremål. Ersättning lämnas även för nödvändiga och oundvikliga merkostnader under den akuta läkningstiden.

28.4 Ersättning för tandskadekostnader

Om olycksfallsskada* medför behov av tandläkarvård lämnar försäkringsgivaren ersättning enligt nedan angivna grunder för kostnader som är föranledda av skadan. Ersättning lämnas för erforderliga och av försäkringsgivaren på förhand godkända kostnader för behandling av skada på tand eller skada på tandprotes, som är i bruk för sitt ändamål.

Sådan ersättning lämnas för kostnad som uppkommit inom 3 år från skadans inträffande. Måste slutbehandling på grund av den försäkrades ålder uppskjutas till senare tidpunkt, lämnas även ersättning för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att försäkringsgivaren inom 3 år från skadans inträffande godkännt kostnaden.

Ersättning lämnas inte för kostnad som berättigar till ersättning enligt lag eller författning eller från annan försäkring. För försäkrad som inte är ansluten till allmän försäkringskassa i Sverige ersätts endast kostnad som i motsvarande situation skulle ha ersatts för person som är försäkrad i allmän försäkringskassa.

28.5 Ersättning för rehabilitering

Ersättning lämnas för rehabilitering och hjälpmedel. Kostnaden ska ha uppkommit efter den akuta läkningstiden och på förhand ha godkänts av försäkringsgivaren. Behandling ska ges inom den offentliga vården eller av läkare eller annan som är uppförd på förteckning upprättad av Försäkringskassan eller som har vårdavtal med sjukvårdshuvudman. Med hjälpmedel* avses tekniska hjälpmedel* som kan underlätta den dagliga livsföringen.

28.6 Ersättning vid dödsfall

Om olycksfallsskada* medför den försäkrades död lämnar försäkringsgivaren dödsfallsersättning. Ersättningen utbetalas till dödsboet i form av begravningshjälp. Har för samma olycksfallsskada* engångsbelopp för invaliditet redan utgivits från försäkringsgivaren eller föreligger rätt till sådan ersättning, även om den ännu inte utgivits, minskas dödsfallsersättningen med invaliditetsersättningen.

28.7 Omprövning

Om det är uppenbart att i det särskilda fallet väsentlig och bestående ändring inträtt i de förhållanden som legat till grund för bestämmande av ersättningen vid invaliditet och för lyte och men, kan omprövning ske.

E. Rättsskyddsförsäkring

E1 Tvistemål

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och för medförsäkrade som angivits i försäkringsbeviset.

2. När försäkringen gäller

Rättsskydd lämnas om den försäkrade visar att de händelser eller omständigheter*, som ligger till grund för anspråk*, inträffat under den tid försäkringen varit i kraft och om vid anmälan till försäkringsgivaren högst 10 år förflutit från ovan angivna händelser eller omständigheter*. Rättsskydd lämnas även i de fall försäkringen varit i kraft sedan 2 år när tvisten uppkom. (Rättsskyddsförsäkring hos annan försäkringsgivare under del av denna tid får tillgodoräknas försäkrad.)

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist eller mål med motpart som har hemvist inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skäliga ombuds- och rättegångskostnader i tvist eller mål enligt nedan samt kostnader för skäliga utredningar beställda av ombudet som försäkrad inte kan få betalda av staten, motpart eller annan.

4.1 I tvist utan rättegång

Försäkringen gäller för den försäkrades egna ombudskostnader i tvist som kan prövas av allmän domstol, fastighetsdomstol, statens VA-nämnd miljödomstol eller dispaschör i Sverige, eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder.

Försäkringen gäller således inte för tvist som kan eller ska prövas av administrativa myndigheter, förvaltningsdomstolar eller andra specialdomstolar än vad som anges ovan.

Är tvisten sådan att den först kan eller ska handläggas eller prövas av annan instans (t.ex. hyresnämnd, Lantmäteriet, Konkurrensverket eller Kronofogdemyndigheten) betalas endast de kostnader som uppkommit efter sådan prövning eller handläggning.

4.2 I tvist med rättegång

Försäkringen gäller för rättegångskostnader i tvist enligt punkt 4.1, både den försäkrades egna och sådana som han förpliktats utge, som uppstått vid angivna domstolar eller överdomstolar till dessa.

I sådana mål gäller försäkringen även för resning, dock endast om resning beviljats, samt även hyresmål som prövas av Svea hovrätt. Med rättegångskostnad avses även kostnad för medlare, förordnad enligt 42 kap. rättegångsbalken.

Försäkringen gäller för rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagits sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

4.3 I tvist med skiljemannaförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljemannaförfarande, om tvisten utan sådant förfarande kunde ha prövats av i 4.1 första stycket nämnda domstolar.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader och för sådana motparts-kostnader som han efter skiljemännens prövning förpliktigats utge, med undantag för ersättning till skiljemännen.

5. Undantag för vissa tvister och mål

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärenden:

- som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare (arbetstvister)
- där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,5 prisbasbelopp*. Detta undantag ska dock inte tillämpas vid tvist på grund av försäkringsavtalet samt där rätten enligt 1 kap. 3 d § rättegångsbalken beslutat att tvisten ska handläggas enligt allmänna regler
- som avser fordran eller annat anspråk*, som överlåtits på den försäkrade eller som gäller borgensåtagande ingångna av den försäkrade
- som kan falla under prövning av fastighets- eller miljödomstol och där den försäkrade är att anse som sökande part
- som rör sådan av försäkringstagaren bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljöbalken utgör miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lag åberopas eller inte
- som avser skadeståndsanspråk mot den försäkrade, om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådant skadeståndsansvar
- där den försäkrade är konkursgäldenär eller part i ackordsförhandling utan konkurs
- om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad
- som gäller för skadestånd eller annat anspråk* mot försäkringstagaren på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet
- som avser immaterialrätt
- enligt marknadsföringslagen
- som avser ersättningskrav mellan företag i samma koncern eller tvist mellan delägare, som omfattas av denna försäkring.

E2 Skattemål

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och för medförsäkrade som angivits i försäkringsbeviset.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist i skattemål under förutsättning att rättsskyddsförsäkringen för skattemål varit i kraft under det beskattningsår då den händelse som orsakade tvisten inträffade och alljämt är i kraft när skattemålet anhängiggörs. (Rättsskyddsförsäkring för skattemål hos annan försäkringsgivare under del av denna tid får tillgodoräknas försäkrad.)

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skattemål i Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen ombudskostnader i förvaltningsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrades verksamheten.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för skattemål avseende:

- skattebrott
- skönstaxering
- förhandsbesked
- eftertaxering som beror på att försäkrad fullgjort sin uppgiftsplikt på ett oriktigt sätt
- beskattningsfråga där skattebeloppet inte överstiger 0,5 prisbasbelopp*
- försäljning av aktier eller andra andelsbevis

Försäkringen ersätter inte heller:

- avgifter eller skattetillägg
- ombudskostnader i den mån dessa kan betalas av statliga medel.

E3 Gemensamma bestämmelser

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Eget arbete m.m

Försäkringen gäller inte för kostnader som avser:

- någon av de försäkrades eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle
- utredning om innehåll i utomnordisk rätt
- ombuds resor utom Norden
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- kostnader när den försäkrade tillerkänts skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader och övriga kostnader.

5.2 Vissa merkostnader

Försäkringen gäller inte för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade:

- anlitat flera ombud eller byter ombud
- anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs eller ärendets natur
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller annars förfarit försumligt
- underlåtit möjligheten att få ersättning av motparten
- krävs på högre ersättning för ombuds- och utredningskostnader än vad som utdömts vid domstolsprövning.

5.3 Kostnader från motpart

Försäkringen gäller inte för kostnader som ska betalas av motpart.

5.4 Statlig rättshjälp

Försäkringen gäller inte för kostnader som har betalats eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp.

	Försäkringsbelopp per skada	Försäkringsbelopp per år
Tvistemål och skattemål	10 prisbasbelopp*	30 prisbasbelopp*

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. När den försäkrade har flera tvister som avser samma angelägenheter eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter* – även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund – räknas dessa som en skada.

Flera skattemål anses som ett mål om de hänför sig till samma beskattningsår.

9. Självrisk*

Självrisken* är vid varje skada 0,2 prisbasbelopp*+ 20 % av överskjutande kostnader, avrundat nedåt till närmaste 100-tal kronor.

27. Val av ombud

För att försäkringen ska gälla måste den försäkrade anlita ombud. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs och ärendets natur och

- vara ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller vara biträdande jurist som är anställd på advokatbyrå eller
- på annat tillfredsställande sätt ha visat att han har särskild lämplighet för uppdraget.

Försäkringsgivaren har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av det anlitate ombudets arvode och kostnader eller låta arvode och kostnader prövas i Advokatsamfundets och Försäkringsförbundets Ombudskostnadsnämnd.

28. Skadeersättningsregler

Den ersättning som ska utgå från rättsskyddsförsäkringen regleras direkt med den försäkrades eget ombud när ärendet har slutredovisats.

Ersättning à conto kan utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättningen kan fastställas. Betalning à conto sker inte oftare än en gång i kvartalet.

F. Krisförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för medlem, hyresgäst och boende i försäkrad fastighet samt för övriga personer som utför uppdrag för försäkrad bostadsrättsförening.

Försäkringen gäller även för make/maka/sambo till dessa om försäkrad avlider till följd av händelser enligt nedan.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar kristerapi för personer enligt punkt 1. som i samband med uppdrag för bostadsrättsföreningen drabbas av akut psykisk kris på grund av:

- rån*, inbrott*, hot eller överfall*
- allvarlig olycksfallsskada*
- annan traumatisk händelse såsom brand, explosion, naturkatastrof eller terrorattack*.

För medlem, hyresgäst och boende i försäkrad fastighet omfattar försäkringen även kristerapi om händelse enligt ovan inträffar i denna fastighet.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte

- för skada som de försäkrade tillfogar varandra

- för kristerapi som inte är föranledd av traumatisk händelse
- för skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

8. Försäkringsbelopp

Högsta ersättning

Försäkringen gäller för upp till 10 behandlingstillfällen.

9. Självrisk*

Försäkringen gäller utan självrisk*.

28. Skadeersättningsregler

Försäkringen ersätter skälig kostnad för behandling (krisbearbetning), som försäkrad i samråd med legitimerad psykolog och försäkringsgivaren är berättigad att erhålla. Försäkringsgivaren förbehåller sig rätten att godkänna valet av psykolog. Försäkringen ersätter högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Behandlingen ska vara påbörjad inom två år från det att försäkringsfallet inträffade och vara avslutad inom ett år från första behandlingstillfället. All kristerapi ska ges i Sverige. Med kostnad för behandling förstås arvode för samtalsterapi (psykologkonsultation). Resekostnader ersätts inte.

G. Förmögenhetsbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och medförsäkrade som anges i försäkringsbeviset.

Försäkringen omfattar förvaltning av bostadsrättsförening.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada till följd av brott som för första gången upptäcks under försäkringsperioden.

En förlust anses vara upptäckt vid den tidpunkt då någon i bostadsrättsföreningens styrelse för första gången får kännedom om omständighet* som denne person rimligen borde inse har orsakat eller kan komma att orsaka förlust som omfattas av denna försäkring.

Vad ovan anges gäller även om exakta belopp eller närmare detaljer inte är kända.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar direkt förmögenhetsförlust åsamkad försäkrad bostadsrättsförening genom straffbar handling begången av arbetstagare hos försäkringstagaren eller av tredje man, med uppsåt till egen vinning eller direkt uppsåt att åsamka försäkringstagaren skada.

Försäkringen omfattar direkt förmögenhetsförlust åsamkad tredje man genom straffbar handling begången av arbetstagare hos försäkrad bostadsrättsförening, med uppsåt till egen vinning eller med direkt uppsåt att åsamka tredje man skada,

under förutsättning att bostadsrättsföreningen enligt gällande rätt är förpliktad att ersätta sådan förlust. Med straffbar handling avses handling för vilken straff kan utdömas enligt den svenska brottsbalken. Om andlingen har begåtts utanför Sverige, ska med straffbar handling avses handling för vilken straff kan utdömas enligt det lands rätt där handlingen är begången, eller handling som är straffbar enligt den svenska brottsbalken.

Med arbetstagare avses även förtroendevald befattningshavare, styrelseledamot och annan behörig företrädare. Som arbetstagare betraktas även sådan person under de 30 första dagarna efter det att befattningen har upphört hos försäkringstagaren.

4.1 Datormissbruk

Försäkringen gäller för skada genom att arbetstagare hos den försäkrade eller annan person gjort sig skyldig till datormissbruk.

Med datormissbruk avses att någon i brottslig avsikt bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling, ändrar, utplånar eller i register för in sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång enligt personuppgiftslagen eller till förmögenhetsbrott enligt ovan.

Med arbetstagare avses även förtroendevald befattningshavare, styrelseledamot och annan behörig.

Som arbetstagare betraktas även sådan person under de 30 första dagarna efter det att befattningen har upphört hos försäkringstagaren.

4.2 Åtagande

Vid skada som omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig försäkringsgivaren att ersätta:

- den skada som den försäkrade orsakats genom att dennes arbetstagare eller av tredje man gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott eller datormissbruk enligt ovan
- den skada som den försäkrade orsakats genom att annan person gjort sig skyldig till datormissbruk enligt ovan
- det skadestånd som det åligger försäkrad att betala till följd av brott som omfattas av denna försäkring
- skäliga rättegångskostnader i skadeståndsprocess mot gärningsman eller skadelidande.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för:

- skada genom förlust av goodwill
- skada som enbart består av svinn
- skada som kan ersättas genom annan försäkring
- förmögenhetsförlust orsakad av person som blivit anställd trots att försäkrad hade kännedom om att denne tidigare gjort sig skyldig till brottslig handling för vilken ersättning kunnat utgå enligt denna försäkring
- indirekt förlust såsom utebliven vinst eller intäkt till följd av att den försäkrade inte kan bedriva sin verksamhet på avsett vis, förlust av potentiell inkomst, förlust av datorutnyttjande eller tid, kontraktsrättsliga viten, förlust av goodwill eller någon indirekt förlust till följd av avslöjande av handels- eller affärshemlighet, tillverkningsmetod eller annan konfidentiell information av vilket slag det vara må

- förlust eller skada på information lagrad på datamedia om förlusten eller skadan är en följd av fysisk skada på eller förlust av dator eller datamedia
- skada orsakad av datavirus, annat än sådan del av skadan som motsvaras av uppnådd olaglig ekonomisk vinning enligt punkt 4.
- böter eller viten och inte heller för någon ersättning med karaktär av straffskadestånd
- ränta, avkastning eller annan förlust på uppkommen skada
- utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning.

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp per skada och år:

Förmögenhetsbrottsförsäkring

5 MSEK

Högsta ersättning

Vid skada till följd av ett eller flera brott som en eller flera personer gemensamt förövat är försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till det försäkringsbelopp, som gällde vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår*.

Flera skador anses som en skada om brotten förövats av en eller flera personer gemensamt oavsett om skadorna hänför sig till ett eller flera försäkringsår*.

9. Självrisk*

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet ett belopp som utgör den försäkrades självrisk*.

Självrisk* är 0,5 prisbasbelopp* per skada.

Vid flera skador dras endast en gemensam självrisk* om brotten förövats av en eller flera personer gemensamt, oavsett om skadorna hänför sig till ett eller flera försäkringsår*.

Den självrisk* som dras från det sammanlagda skadebeloppet är den som gällde vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår*.

27. Skadevärderingsregler

Skada värderas enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler. Vid beräkning av skadans storlek ska, om så kan ske enligt lag, avdrag göras för fordran som den arbetstagare eller förtroendevalda som förövat brottet har hos den försäkrade.

28. Skadeersättningsregler

Tillrättakommen egendom

Kommer egendom för vilken ersättning utgivits tillrätta ska egendomen snarast ställas till försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom. Om polisutredning, dom i brottmål eller värdering av skiljemän avvaktas, ska ersättning betalas senast en månad efter det att försäkringsgivaren erhållit utredningen, lagakraftvunnen dom eller värderingen.

Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering, utgår ränta enligt riksbankens diskonto eller motsvarande.

A3. Bostadsrättsförsäkring Tilläggsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för bostadsrättshavare som ägare till eller underhållsansvarig för bostadsrättslägenhet belägen i försäkrad fastighet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft.

3. Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller bostadsrättslägenhet med tillhörande utrymmen i fastighet som angivits i bostadsrättsföreningens försäkringsbevis.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller även för försäkrad egendom vid tillfällig förvaring* (längst 12 månader) på annan plats inom Norden än angivet försäkringsställe.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada* som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

5. Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för:

- fast inredning som bostadsrättshavaren själv bekostat
- egendom som bostadsrättshavaren själv bekostat som är avsedd som fast inredning i bostadsrätten men ännu inte blivit monterad
- övrig fast egendom som bostadsrättshavaren själv bekostat, inkluderande
 - inglasad balkong, altan, markis och tak över uteplats
 - uthus och garage
 - mark och växtlighet, inkl. uteplats och simbassäng/pool.
- egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som bostadsrättshavaren enligt bostadsrättslagen eller föreningens stadgar är skyldig att underhålla eller reparera, inkluderande
 - inglasad balkong, altan, markis och tak över uteplats
 - uthus och garage
 - mark och växtlighet, inkl. uteplats

7. Försäkringsform

Fullvärdesförsäkring*. Dock tillämpas förstariskförsäkring* för uthus, garage, mark och växtlighet inkl. uteplats och simbassäng/pool

8. Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp, per skada och bostadsrättshavare

Uthus, garage
Mark och växtlighet inkl. uteplats och simbassäng/pool
Övrig egendom

150 000 SEK
40 000 SEK

Anges ej. (Fullvärdesförsäkring*)

9. Självrisk

Vid vattenskada tillämpas en självrisk av 3 000 SEK per skada.

Med vattenskada avses oförutsedd utströmning av

- vatten – dock inte vattenånga – från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, vattensäng eller akvarium
- vattenånga, olja* eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- vatten från inomhus beläget utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med tätskikt* i golv och vägg
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Vid annan skada tillämpas en självrisk av 1 500 SEK per skada.

Ingen självrisk utgår för bostadsrätthavaren om skada samtidigt ersätts av Bostadsrättsföreningens fastighetsförsäkring.

10. Försäkrade skadehändelser

10.1 Skada till följd av brand, vatten, inbrott* eller glas

Försäkringen omfattar egendomsskada* som är en följd av skadehändelse som kan ersättas genom detta fastighetsvillkors punkt

A1.11 Brandförsäkring

A1.12 Vattenskadeförsäkring

A1.13 Inbrottsförsäkring

A1.15 Glasförsäkring

Försäkringen omfattar även

10.2 Skada på installation* och hushållsmaskin*

Försäkringen omfattar skada på installation* eller hushållsmaskin* som hör till byggnad*, samt maskinell utrustning till simbassäng/pool.

10.2.1 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- skada orsakad av korrosion eller annan åldersförändring på installation* om installationen* är äldre än 15 år
- skada genom sprängningsarbete
- skada på belysningsarmatur, murverk eller skorsten
- kostnad för rensning eller upptining av ledning
- skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet

Försäkringen omfattar även

10.3 Allriskskada

Försäkringen omfattar plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom.

10.3.1 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- skada som uppkommit genom självprickor, vittring eller åldersförändring vare sig skadan visas successivt eller plötsligt
- skada orsakad av husdjur eller insekt
- skada orsakad av felaktig konstruktion, felaktigt utförande eller materialfel
- frostsador på växtlighet i trädgård
- skada på pool eller utrustning till pool

11. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för den del av skada som ersätts genom bostadsrättsföreningens fastighetsförsäkring.

27. Skadevärderings- och ersättningsregler

Skada på såväl egendom enligt ovan som fast inredning som bostadsrättshavaren själv bekostat värderas och ersätts enligt följande:

Vid skada på egendom som tillhör bostadsrättsföreningen och som bostadsrättshavaren enligt bostadsrättslagen eller föreningens stadgar är skyldig att underhålla eller reparera ska skadan i första hand ersättas av bostadsrättshavarens bostadsrättsförsäkring, såvida inte skadan orsakats av sådan brand- eller vattenledningsskada som bostadsrättsföreningen ansvarar för.

Om skadan orsakas av bostadsrättshavaren genom förbättringsåtgärder eller tillrättaläggande av felaktiga utföranden och konstruktioner eller felaktig bearbetning, reparationer eller rengöring, kan avdrag göras från ersättningen. Avdraget är normalt 50 %. I allvarigare fall kan avdraget bli högre. I lindriga fall görs inget avdrag.

27.1 Egendom som återställs

Med återställande* menas antingen reparation av den skadade byggnadsdelen eller uppförande på samma grund av likadan eller närmast motsvarande byggnadsdel för samma ändamål. Med byggnadsdel avses var och en av de installationer*, ytbeklädnader, tillbehör med mera som är uppräknade i Tabell för åldersavdrag.

Vid skada på målning, tapetsering, annan väggbeklädnad eller golvbeläggningar räknas målningen med mera i varje rum som en byggnadsdel.

Vid skada på sådana byggnadsdelar som installationer* eller hushållsmaskiner* avses med återställande* reparation, när sådan kan göras till kostnad understigande utbyteskostnaden, eller i annat fall utbyte av det skadade föremålet.

I kostnaden för återställandet* ingår även kostnad för lokalisering och friläggning (även rivning) av skadat föremål när skadan omfattas av försäkringen. Detsamma gäller återläggning efter reparation.

I kostnaden för återställandet* ingår även den extrakostnad som kan uppkomma på grund av att nya normer och branschregler måste tillämpas vid återställandet*.

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för material och arbete för varje byggnadsdel eller del därav enligt tabellen nedan. Byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk.

Vid återställande* av "installation utomhus" (till exempel rörsystem i mark) tillämpas installationens åldersavdrag på hela kostnaden för återställandet*, d.v.s. inkl. friläggning (även rivning) och återläggning.

Åldersavdraget är begränsat till 75 procent för byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

Vid en och samma skada är det sammanlagda åldersavdraget högst 20 000 kronor.

Vid återställande* av mark och växtlighet värderas skadan till vad det kostar att återställa trädgården och tomten. Vid nyplantering av buskar och träd medräknas endast kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

27.1.1.3 Tabell för åldersavdrag

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
Installation* för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning:		
- rörsystem, vattenradiatorer och sanitetsgods	20	5 %
- hiss	25	4 %
- luft/luftvärmepumpänläggning	3	10 %
- övriga värmepumpänläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk och takvärme	5	8 %
- varmvattenberedare, elslingor i golv samt elradiatorer	5	8 %
- hushållsmaskiner* inkl. spis	5	8 %
- övriga installationer* samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin*, t.ex. värmepanna	15	6 %
Elinstallationer (kablar inkl. brytare och uttag)	25	2 %
Radio- och TV-antenn (inkl. parabol), markis och persienn	5	8 %
Larm	5	8 %
Köksinredning (exkl. hushållsmaskiner*)	20	5 %
Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad (ej våtrum)	5	8 %
Golvbeläggning (ej våtrum)		
- massivt trä, stavparkett och lamell:		
- slipning och lackning	3	10 %
- utbyte	25	2 %
- keramik- och stengolv	25	2 %
- textil och laminat	5	8 %
- plast och linoleum	10	5 %
- övriga	10	5 %
Våtrumsbeklädnad		
- golv- och väggmatta, trådsvetsad	5	8 %
- keramik- och stenbeklädnad inkl. isolering	10	5 %
- övriga material och utföranden samt målning i våtrum	5	10 %
Takbeläggning		
- papp, gummi eller plast	10	8 %
- plåt eller tegel inkl. läkt och papp	20	2 %
- annat material	20	2 %
Skorsten		
- stål eller plåt inkl. beklädnad	5	5 %
- annat material (t.ex. tegel)	25	2 %

27.2 Egendom som inte återställs

Om egendomen inte återställs tillämpas åldersavdrag på egendomens nyanskaffningsvärde*. Åldersavdraget tillämpas med procentsatser enligt ovan tabell. Antal år utan åldersavdrag: 1 (ett).

Utöver vad som sägs i punkterna 1-27 ovan gäller för denna tilläggförsäkring i övrigt detta fastighetsvillkor.

O. Allmänna avtalsbestämmelser

1. Försäkringstiden*

Försäkringstiden* räknas från kl 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbeviset.

1.1 Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringstidens* slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som försäkringsgivaren genom utsänd faktura underrättat om. Om högre premiesats eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska försäkringsgivaren meddela detta senast 60 dagar före försäkringstidens* slut. Har försäkringsgivaren anledning att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren underrättas om detta senast 60 dagar före försäkringstidens* slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

2. Uppsägning av försäkringen under försäkringstiden*

2.1 Försäkringsgivarens rätt

Försäkringsgivaren har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen.

Försäkringsgivaren har rätt att om försäkringstagaren inte tillåter försäkringsgivaren att företa besiktning av försäkrad egendom säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

2.2 Försäkringstagarens rätt

Försäkringstagaren har rätt att med omedelbar verkan säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort genom att egendomen avyttras eller av liknande anledning.

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen att upphöra om 14 dagar om försäkringsgivaren väsentligt åsidosatt sina förpliktelser enligt försäkringen eller har ändrat försäkringsvillkoren för återstående försäkringstid.

3. Försäkringens upphörande under försäkringstiden*

Försäkringstagaren har för tecknande av denna försäkring anlitat Willis AB som försäkringsförmedlare enligt separat uppdragsavtal.

Willis AB och försäkringsgivaren har i separat administrations-/facilitetsavtal avtalat om att Willis AB, för försäkringsgivarens räkning, ska sköta administrationen av försäkringen.

Willis AB:s uppdragsavtal med försäkringstagaren är därigenom en förutsättning för försäkringens giltighet. I det fall försäkringstagaren säger upp detta uppdragsavtal upphör denna försäkring 30 dagar efter det avtalet upphört att gälla.

4. Premiebetalning

Försäkringsgivarens ansvar inträder vid försäkringstidens* början under förutsättning att premien betalas inom 30 dagar från fakturadatum.

Inträffar premiefakturans förfallodag före försäkringstidens* början ska premien betalas senast dagen före försäkringstidens* början.

Betalas inte premien inom denna tid föreligger dröjsmål med premiebetalning. Vid dröjsmål med premiebetalning kommer påminnelse inkl. avisering om försäkringens upphörande att utfärdas.

Betalas inte premien senast på den förfallodag som anges i påminnelsen enligt ovan upphör försäkringsgivarens ansvar att ersätta skador från begynnelse dagen.

Betalas inte premien upphör försäkringsgivarens ansvar dock alltid senast 60 dagar efter första fakturadatum, eller datum för försäkringstidens* början, om detta infaller senare.

Premiereglering för tillkommande och avgående fastighet ska ske i samband med försäkringens förfallodag om inte annat överenskomms i specifikt fall.

Vid premiereglering ska premien beräknas för den tid förändringen avser med användning av den premiesats per kvadratmeter som överenskommit.

4.1 Tilläggspremie

Motsvarande regler gäller vid tilläggspremie på grund av ändring av försäkring under försäkringstiden*, varvid ändringen betraktas som en egen försäkring.

5. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen upphör att gälla under försäkringstiden* ska försäkringsgivaren återbetala det belopp som tidsmässigt proportionellt svarar mot den oförbrukade delen av försäkringstiden*.

6. Besiktning

Försäkringsgivaren har rätt att besiktiga eller låta besiktiga försäkrad egendom.

7. Uppgifter för förnyad försäkring

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades.

För beräkning av premie för nytt försäkringsår* ska försäkringstagaren lämna uppgift om försäkrade fastigheter, årsomsättning, m.m.

8. Felaktiga uppgifter som grund för försäkring

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnas då försäkring tecknas.

I händelse av att försäkringstagaren till följd av förbiseende/ misstag lämnat felaktig information, inte lämnat information eller inte under försäkringstiden* anmält ändrade förhållanden som medför riskhöjning, och försäkringsgivaren på grund härav har rätt att göra nedsättning av utgående ersättning ska denna nedsättning endast göras på den del av ersättningen som överstiger 500 prisbasbelopp*.

Dock ska korrekta uppgifter lämnas så snart felet upptäcks och felaktigheten rättas till.

Ny premie, baserad på korrekta uppgifter, ska beräknas och premien ska regleras för hela den period som den felaktiga uppgiften legat till grund för försäkringen.

9. Ändrade förhållanden – riskökning

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen genom att:

a) försäkrad fastighet genomgår renoverings-, ombyggnads- eller tillbyggnadsarbeten ska den riskökning som därigenom kan anses uppstå omfattas av försäkringen. Detta gäller under förutsättning att kontraktssumman för sådant renoverings-, ombyggnads- eller tillbyggnadsarbete understiger 1 000 prisbasbelopp*,

b) verksamhet i försäkrad fastighet, bestående av skola/daghem, vårdinrättning, flyktingförläggning, idrottshall, restaurang, hotell, galleria/köpcentrum, lager, garage, snickeri/träbearbetning, plast/gummiindustri samt tillverkning av pyrotekniska varor*, har tillkommit och utgör 25 % eller mindre av fastighetens totala uthyrningsbara yta,

omfattar försäkringen dessa ändringar utan att särskild anmälan behöver göras.

Annan verksamhet än de under punkt b) uppräknade ska inte anses vara riskökande verksamhet.

10. Allmänna undantag

10.1 Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringsgivaren är inte ansvarig gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

10.2 Krig m.m.

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig (oavsett om krigsförklaring avgetts eller inte), krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplöpp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

10.3 Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t.ex. kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

10.4 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i köplag eller avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar försäkringsgivaren inte denna kostnad. Denna begränsning avser dock ej följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig. Undantaget tillämpas inte i den mån leverantörer eller entreprenörer inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

10.5 Terrorism/terrorhandling*

Både försäkringsomfattning och undantag hanteras i ett särskilt, försäkringsbolagsspecifikt villkor.

11. Tidpunkt för betalning av skadeersättning samt räntebestämmelser

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom. Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställts eller återanskaffats, ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad* överklagats och försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ut ersättning ska ersättningen betalas senast en månad efter det att försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att försäkringsgivaren erhållit utredningen eller värderingen.

11.1 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som anges ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar försäkringsgivaren ränta enligt Riksbankens diskonto. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

12. Återkrav

I den mån försäkringsgivaren har betalat ersättning för skada övertar försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

13. Dubbelförsäkring

Är intresse, som omfattas av denna försäkring, försäkrat även genom annan försäkring, och finns i denna förbehåll vid dubbel-försäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på det sätt som anges i 6 kap. 4 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

14. Tvist vid värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller av avgifts- eller hyresförlust ska på begäran av part värdering hänskjutas till avgörande genom skiljedom.

15. Force majeure

Försäkringsgivaren är inte ansvarig för förlust som kan uppstå om skadentredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs p.g.a. krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller p.g.a. myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

16. Preskription

Om den försäkrade underlåter att framställa ersättningskrav till försäkringsgivaren senast 6 månader från det att han fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning lämnas inte någon ersättning. Framställs kravet senare är försäkringsgivaren fri från ansvar. Den som inte är nöjd med försäkringsgivarens beslut om ersättning förlorar sin rätt om inte talan väcks mot försäkringsgivaren inom 3 år från det att försäkringstagaren fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom 10 år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

17. Försäkringsförmedlarens roll

Är försäkringen tecknad genom försäkringsförmedlare enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, har denne samma upplysningsplikt som försäkringstagaren och försäkringsgivarens ansvar begränsas som om uppgifterna lämnats av försäkringstagaren.

Försäkringsförmedlaren ska bistå försäkringsgivaren i att upprätthålla sin informationsplikt gentemot försäkringstagaren i och med att förmedlaren mottagit information från försäkringsgivaren. Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis ska försäkringstagaren genast meddela försäkringsgivaren detta.

18. Försäkringsavtalslagen

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104)

Q. Säkerhetsföreskrifter

1. Egendomsförsäkring, Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring

1.1 Allmänt

Den försäkrade ska iaktta

- lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges nedan.

1.2 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Anges i försäkringsbeviset att elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande. Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av försäkringsgivaren.

Vid revisionsbesiktning av industri- och hantverkshus, köpcentrum, terminal, lagerbyggnad, kylhus och dylikt avsedda för flera hyresgäster eller kunder gäller att besiktningen ska bekostas av försäkringstagaren till byggnadens* brandförsäkring och ska omfatta samtliga lokaler* i byggnaden*.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN), genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer. Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Det ska av försäkringstagaren på begäran uppvisas för försäkringsgivaren.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska av behörig person rättas till inom 2 månader efter besiktningen.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom 1 år efter det att elanläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska

revisionsbesiktning ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna.

1.3 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens räddningschef eller av försäkringsgivaren.

1.4 Heta arbeten*

Dessa säkerhetsföreskrifter för heta arbeten* gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten* utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten* avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

1.4.1 Ansvar för att föreskrifterna följs

Den försäkrade svarar gentemot försäkringsgivaren för att nedanstående säkerhetsföreskrifter följs av

1. bostadsrättsföreningens styrelse
2. övriga uppdragstagare
3. entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade.

Om någon som anges i punkterna 1–3 inte följer dessa säkerhetsföreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen ur denna försäkring. Se punkt 1.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.

1.4.2 Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten* på tillfällig arbetsplats (t.ex. ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig som ska bedöma om arbetena* medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten* utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena* på Brandskyddsföreningens blankett Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten* eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas* utförande förvissar sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta.

Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena*.

1.4.3 Säkerhetsregler för heta arbeten*

1.4.3.1 Säkerhetsregel nr 1 – Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten* ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt.

Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och Brandskyddsföreningens utbildningskommitté för heta arbeten*. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

1.4.3.2 Säkerhetsregel nr 2 – Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast – under den tid som de heta arbetena* utförs och under den efterbevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

- Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand har upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.
- 1.4.3.3 Säkerhetsregel nr 3 –
Brandfarlig vara**
- För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av kommunens brand-/räddningschef.
- 1.4.3.4 Säkerhetsregel nr 4 –
Städning och vattning**
- Arbetsplatsen ska vara
- städad
 - vid behov vattnad.
- 1.4.3.5 Säkerhetsregel nr 5 –
Brännbart material**
- Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska
- flyttas bort
 - skyddas genom övertäckning
 - avskärmas.
- 1.4.3.6 Säkerhetsregel nr 6 –
Dolda brännbara byggnadsdelar**
- Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara
- skyddas/göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.
- 1.4.3.7 Säkerhetsregel nr 7 – Otätheter**
- Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara
- tätade
 - kontrollerade med hänsyn till brandfaran.
- 1.4.3.8 Säkerhetsregel nr 8
Släckutrustning**
- Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).
- Vid takläggning krävs:**
- Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) samt brytverktyg, t.ex. pikyxa och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t.ex. vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).
- 1.4.3.9 Säkerhetsregel nr 9 –
Svetsutrustning**
- Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.
- 1.4.3.10 Säkerhetsregel nr 10 –
Larmning**
- Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.
- 1.4.3.11 Säkerhetsregel nr 11 –
Torkning och uppvärmning**
- Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.
- 1.4.3.12 Säkerhetsregel nr 12 –
Torkning av underlag och applicering av tätskikt***
- Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt* får material uppvärmas till högst 300 °C.

**1.4.3.13 Säkerhetsregel nr 13 –
Smältning av asfalt**

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Brandskyddsföreningens ”Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten* på tak och balkonger”.

1.6 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

1.7 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad* endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

1.8 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal* eller upplag under förutsättning att:

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen* eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- försäkringsgivaren eller kommunens räddningschef lämnat medgivande därtill, om lokalen* eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga. Medgivande gäller endast fordon som är säkerhetsmässigt anpassade till de aktuella områdena.

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av försäkringsgivaren eller kommunens räddningschef garageras inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

1.9 Nyckel*, kod eller låskombination

Nyckel*, kod eller låskombination till byggnad* och lokal* ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får t.ex. inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i lokalen* att den är lättillgänglig för obehörig.

I nyckelskåp i anslutning till lokal* får endast förvaras sådan nyckel* som uteslutande går till allmänt utrymme – såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande – vilket är betryggande avskilt från annan lokal*.

1.10 Lås, kod och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln* eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

1.11 Datamedia och information**1.11.1 Förvaring av originalprogram**

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att originalet och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

**1.11.2 Rutiner för säkerhetskopiering
av användarfiler**

Säkerhetskopior ska framställas med den frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde, dock minst 1 gång per vecka. Säkerhetskopior ska vara korrekta, aktuella och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på ett sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.12 Vattenförsäkring

VVS-installationer* och arbeten* i våtutrymmen ska vara fackmässigt utförda enligt materialleverantörens anvisningar och enligt gällande branschregler. Arbetet ska utföras av utbildad personal med certifikat/utbildningsbevis för det aktuella arbetet eller materialet.

Av protokoll från egenkontroll ska framgå att provtryckning och andra av myndighet, branschorganisation eller materialleverantör föreskrivna kontroller genomförts på ett korrekt sätt.

Invändigt ledningssystem för dagvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets byggregler.

Ledningssystem, tätskikt* och liknande anordningar avsedda att förhindra utströmning ska underhållas på ett ändamålsenligt sätt. Skäliga åtgärder ska vidtas för att förhindra utströmning genom fryssning.

1.13 Inbrottsförsäkring

Anm. Information om låsenheter m.m. finns även i Svenska Stöldskyddsföreningens publikation ”Säkerhetsguiden”.

Omslutningsyta* ska ge i sin helhet ett efter förhållanden godtagbart skydd mot inbrott* samt försvåra bortförande av stöldgods. Dörr eller annan öppning i omslutningsyta* ska vara låst med godkänd låsenhet som är monterad enligt tillverkarens anvisningar. Nyckel* får inte kvarlämnas i låset. Utåtgående dörr ska ha bakkantsäkring. Med godkänd låsenhet avses godkänt instickslås och godkänt slutbleck.

Ett godkänt tillhållarlås har minst sju tillhållare. Ett godkänt cylinderlås har runda cylindrar. Låset ska från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel*. Hänglås med beslag ska vara godkända i klass 3 för invändigt bruk och klass 4 för utvändigt bruk.

Fönster ska vara stängt och invändigt reglat. Är fönstrets nederkant beläget lägre än 4 m över mark (eller på annat sätt lättåtkomligt) ska fönstret dessutom vara låst med godkänd låsenhet.

Annan öppning som är större än 150 x 300 mm i omslutningsyta* ska ha godkänt inkrypningskydd*.

1.16 Transportförsäkring

Transporterad egendom ska skyddas genom ändamålsenlig emballering, packning, inoljning eller på annat sätt.

Egendom som kan skadas av nederbörd ska vara täckt på tillfredsställande sätt. Fordon som används för transport ska vara lämpligt med tanke på godsets art. Fordonet får inte vara bristfälligt eller överbelastat.

1.25 Egendomsförsäkring på arbetsområde*

Allmänt

Vid stöld ska nedan angivna skyddkrav vara uppfyllda.

Omslutningsyta* (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet m.m.) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott* och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på godtagbar väggkonstruktion:

- regelvägg med ytersida av 16 mm spontade bräder och innersida av 10 mm byggplatta
- enkelskiktsvägg av minst 25 mm spontade bräder
- enkelskiktsvägg av minst 1 mm stålplåt.

För golv och tak godtas utförande som ger samma skydd mot inbrott* som vägg. Dörr (såväl dörrblad som övriga delar), port och lucka i omslutningsyta* ska ge godtagbart skydd mot inbrott*.

Dörr ska antingen vara låst med av försäkringsgivaren godkänd låsenhet (instickslås och slutbleck) eller vara försedd med stålbom minst 10 x 50 mm som räcker över hela dörren och som är fäst och säkrad i dörrkarmarna med genomgående bultar. Stålbommen ska vara låst med godkänt hänglås. För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad upp- och nedtill med säkrade kantreglar eller på likvärdigt sätt. Utåtgående dörr ska ha bakkantsäkring.

Slagdörr av trä med instickslås ska förstärkas med av försäkringsgivaren godkänd dörrförstärkning (långskyltar) på båda sidor. Andra dörrtyper, t.ex. skjutdörrar, ska förstärkas på likvärdigt sätt. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel* kvarlämnats i låset.

Öppningsbart fönster i omslutningsyta* ska vara stängt och invändigt reglat. Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller som på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak, brandstege) ska antingen vara låst med av försäkringsgivaren godkänt fönsterlås eller annan låsanordning, som för det särskilda fallet godtagits av försäkringsgivaren, eller ha inkrypningskydd*.

Varje fönster med ruta av annat material än glas ska antingen ha inkrypningskydd* eller vara utfört så att det ger samma skydd mot inbrott* som inkrypningskydd*. Fönster anses inte låst om nyckel* kvarlämnats i låset.

Annan öppning som är större än 150 x 300 mm i omslutningsyta* ska ha inkrypningskydd*.

Inhägnat område

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet av ett områdesskydd (stängsel, vägg, grind, port m.m.), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott* och försvårar bortförandet av stöldgods.

Områdesskyddet ska bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m högt, varav de översta 0,2 metrarna ska utgöras av minst 2 rader taggråd. Områdesskyddet ska anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras.

Områdesskyddets fastsättningsanordningar, stolpar, stag m.m. ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande:

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50 x 50 mm
- vägg av trä, minst 25 mm tjock
- vägg av stålplåt, minst 1 mm tjock.

Grind, port och dörr ska uppfylla samma krav på skydd mot inbrott* som områdesskydd (stängsel och vägg) enligt ovan. Grind, port och dörr ska vara låsta med av försäkringsgivaren godkänd låsenhet (instickslås och slutbleck eller hänglås med beslag). Beslag till hänglås ska ha minst samma motståndskraft mot inbrottsangrepp som låset.

Vid gångjärnen ska finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Port och dörr ska vara försedda med likvärdigt skydd.

Grind, port och dörr anses inte låsta om nyckel* kvarlämnats i låset.

1.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Åsidosätter den försäkrade ovan angivna föreskrifter görs ett avdrag med 20 % av annars utgående ersättning, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp*.

Avdraget kan minskas om särskilda skäl kan anses föreligga med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter*.

Sådant avdrag görs dock inte

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits
- om den som haft att tillse att föreskriften iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

1.50.1 Nedsättning görs med 30 %

Har föreskrift enligt Heta arbeten (punkt 1.4) inte följts sätts den ersättning som annars skulle ha lämnats efter avdragen självrisk* ned med 30 %, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart punkt 1.50 hade tillämpats.

2. Ansvarsförsäkring

2.1 Den försäkrade ska iaktta

- de föreskrifter som anges i försäkringsbeviset
- att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på försäkringsgivarens begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa
 - leveranstidpunkt, eller
 - om skadeståndsskyldighet föreligger, eller
 - om produkt varit defekt vid leverans.

2.2 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i punkt 2.1, och har detta varit till väsentligt men i utredning av skadestandsfrågan, görs ett avdrag med 20 % av annars utgående ersättning, dock med lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp*.

3. Miljöansvarsförsäkring för byggherre

3.1 Den försäkrade ska iaktta

- att de föreskrifter som meddelas i lag eller författning eller av myndighet efterlevs och att anvisningar, t.ex. Boverkets byggregler (jämte kommentarer) och Arbetarskyddsstyrelsens/Arbetsmiljöverkets anvisningar, följs
- att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på försäkringsgivarens begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa leveranstidpunkt, om skadeståndsskyldighet föreligger, eller om produkt varit defekt vid leverans.

4. Förmögenhetsbrottsförsäkring

4.1 Allmänt

Den försäkrade ska

- iaktta lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- iaktta de föreskrifter som anges i försäkringsbeviset.

4.2 Datamedia och information

Förvaring av originalprogram: Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att originalet och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering av användarfiler: Säkerhetskopior ska framställas med den frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde, dock minst 1 gång per vecka. Säkerhetskopior ska vara korrekta, aktuella och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på ett sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

4.3 Inventering och rutiner

Den försäkrade ska minst en gång varje försäkringsår* företa inventering av varulager, maskiner och inventarier samt kontrollera de rutiner som används för medelshanteringen.

4.4 Förvaltning och kontroll

Den försäkrade ska tillse att aktiebolagets ekonomiska förhållanden, i det enskilda fallet, kontrolleras på ett tillfredsställande sätt motsvarande 8 kap. 4 och 29 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller motsvarande regler som är tillämpliga för annan associationsform, bl.a. genom att utnyttja de möjligheter till kontroll som attestordning, datorsystem och liknande ger. Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på försäkringsgivarens begäran överlämnas när det kan ha betydelse för utredning av skada.

4.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q 4.1–4, ersätts endast den skada som kan ha uppstått oberoende av detta.

R. När skada inträffat

Allmänt

Skada eller tvist som kan medföra ersättningsanspråk ska anmälas till försäkringsgivaren så snart som möjligt. Vilket försäkringsbolag som är försäkringsgivare, samt kontaktuppgifter till detta, framgår av försäkringsbeviset. Dessutom ska den försäkrade vid stöld, inbrott*, rån*, överfall* eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till försäkringsgivaren.

1. Egendomsförsäkring, Avgifts- och hyresförlust- samt extrakostnadsförsäkring

1.1 Ersättningskrav

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på

anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningsens storlek.

1.2 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamheten
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit utan arbetsuppgifter, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften. Innan åtgärder som medför ersättningskrav mot extrakostnadsförsäkring vidtas, ska om möjligt försäkringsgivaren underrättas. Föreskrifter som försäkringsgivaren därvid meddelar ska iakttas.

1.3 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt, och om det kan antas att detta varit till men för försäkringsgivaren, är försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

1.4 Besiktning av skada

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa försäkringsgivarens anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering. Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

1.5 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade sända in dessa handlingar till försäkringsgivaren.

1.6 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

2. Ansvarsförsäkring

2.1 Uppgörelse i godo

Om försäkringsgivaren så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan försäkringsgivarens tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Den försäkrade är även skyldig att förhindra att den försäkrade ådöms skadeståndsskyldighet genom tredskodom. Iakttar den försäkrade inte av försäkringsgivaren lämnade föreskrifter är försäkringsgivaren fri från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat. Har försäkringsgivaren förklarat sig villig att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är försäkringsgivaren fri från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

2.2 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat

2.3 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt, och om det kan antas att detta varit till men för försäkringsgivaren, är försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

2.4 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

2.5 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta försäkringsgivaren härom. Försäkringsgivaren äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

2.6 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

3. Rättsskyddsförsäkring

3.1 Ombud

Vid tvist ska försäkrad anlita ombud innan talan väcks i domstol. Är tvist sådan att den först ska prövas av annan instans, ska ombud anlitas senast när sådan tvist överklagas. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som ställs på ett ombud enligt det lands lag där processen drivs och antingen vara

- advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå
- annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

Ombudet, försäkringsgivaren och försäkrad har rätt att begära prövning av ombudets lämplighet hos Sveriges Försäkringsförbund. Förbundets beslut är rådgivande.

Vid tvist gällande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader mellan ombud, som är ledamot av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, och försäkringsgivaren ska prövning ske hos Ombudskostnadsnämnden. Ombudet och försäkringsgivaren förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

Övriga ombud och försäkrad har rätt att begära prövning av skäligheten i arvode och övriga kostnader hos Försäkringsbolagens nämnd för rättsskyddsfrågor. Ombudet och försäkrad förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning.

3.2 Bedrägliga uppgifter

Om försäkrad svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömning av försäkringsersättningen kan denna begränsas eller helt bortfalla.

4. Förmögenhetsbrottsförsäkring

4.1 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till försäkringsgivaren snarast efter det att skadan uppkommit och senast 6 månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning eller från den tidpunkt då polisutredningen avslutats. Framställs kravet senare är försäkringsgivaren fri från ersättningskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek.

4.2 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat.

4.3 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas att detta varit till men för försäkringsgivaren, är försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

4.4 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

S. Definitioner

Annan byggnad

Härmed avses byggnad som ej innehåller uthyrningsbar yta och därför ej är angiven i försäkringsbeviset.

Anspråk

Med anspråk avses skadeståndsanspråk och anspråk som innebär att ett personligt ansvar för försäkrat bolags skulder görs gällande mot försäkrad.

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan* inträffat.

Arbeten

Härmed avses

- egendom – även av förbrukningskaraktär – och arbetsprestationer som ingår i den försäkrades avtalade åtagande eller utförande i egen regi
- egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.

Till arbeten räknas inte befintlig egendom* som berörs av åtgärd för utförande av arbeten och inte heller hjälpmedel*.

Arbetsområde

Härmed avses område som står till den försäkrades disposition för utförande av försäkrade arbeten* samt tillfällig förvaring* i samband med sådana arbeten*. Till arbetsområde räknas inte ordinarie (fasta) försäkringsställen såsom kontor, verkstäder och förråd.

Arbetskada

Med arbetskada avses skada till följd av olycksfall i eller under färd till och från arbetet samt annan skadlig inverkan i arbetet.

Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte egendom hänförlig till objekttypen pengar och värdehandlingar*
- egendom, som enligt kollektivavtal vid skada ska ersättas av arbetsgivaren.

Befintlig egendom

Härmed avses beställare tillhörig egendom och egendom som tillhör privatperson i egenskap av hyresgäst eller bostadsrättshavare inom eller i direkt anslutning till arbetsområde*. Till befintlig egendom räknas inte arbeten* och hjälpmedel*.

Byggnad

Härmed avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap. 2 § jordabalken, som lyder:

”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

1. bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,

2. butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,

3. samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,

4. ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,

5. fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden.

Om olika delar av en byggnad hör till skilda fastigheter, hör ett sådant föremål som avses i första eller andra stycket till den del av byggnaden där det finns.”

Till byggnad hör även

- sopsuganläggning samt cistern* och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning
- bortmonterade byggnadstillbehör
- antennenläggning för ljud- och bildöverföring.

Cistern

Härmed avses cistern, inkl. rörledningar och innehåll i cistern.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet* vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet*.

Egendomsskada

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen t.ex. inte kan användas på beräknat sätt.

Extrakostnader

Härmed avses skäligena forcerings- och extrakostnader som uppstår i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte hade inträffat.

Fast egendom i förhyrd lokal

Härmed avses fast inredning i förhyrd lokal* som försäkrad äger eller åtagit sig att försäkra.

Fastighetsinventarier

Härmed avses på fastigheten:

- befintlig egendom* för fastighetens skötsel, dock inte motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen gäller
- befintliga inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en bland lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening
- befintligt byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som byggnadsmaterial betraktas härvid även sådan egendom, som utgjort byggnadstillbehör till den fasta egendomen, men lossgjorts från denna.

Fullvärdesförsäkring

Med fullvärdesförsäkring avses att egendomens hela värde är försäkrat utan försäkringsbelopp och uppkommen skada ersätts fullt ut, dock med beaktande av skadevärderings- och ersättningsregler samt övriga villkorsbestämmelser.

Förstariskförsäkring

Med förstariskförsäkring avses att uppkommen skada ersätts intill avtalat försäkringsbelopp, dock med beaktande av skadevärderings- och ersättningsregler samt övriga villkorsbestämmelser.

Försäkringstiden

Försäkringstiden är den tid då försäkringen gäller.

Försäkringsår

Försäkringsår är den period som anges i försäkringsbeviset.

Hjälpmedel

Härmed avses egendom som erfordras för utförande av försäkrade arbeten*, t.ex. maskiner, verktyg, redskap, presenningar, formar, formluckor, ställningar, skjul, bodar, containrar, inhägnader samt platskontor med innehåll.

Hushållsmaskin

Härmed avses

- maskin för förvaring av livsmedel, t.ex. kyl och frys
- maskin för tillagning av livsmedel, t.ex. spis
- diskmaskin
- centraldammsugare
- tvättstugeutrustning

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal* eller med dyrk tagit sig in i lokal*.

Inbrottskyddad lokal

Försäkringslokal som uppfyller fastställda skyddskrav enligt skyddsklass 1.

Inkryppningsskydd

Med inkryppningsskydd i villkorets mening avses sådan skyddsanordning för öppning i omslutningsyta* som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i försäkrad lokal*.

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t.ex. värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, ledningssystem för vatten, värme, avlopp eller liknande.

Invaliditetsgrad

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas. Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den skadades arbetsförmåga nedsatts på grund av olycksfallsskadan*. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen.

Medicinsk invaliditet* beräknas enligt en för försäkringsbranschen gemensam tabell.

Har skador på flera kroppsdelar uppkommit genom samma olycksfall utges ersättning högst efter en beräknad invaliditetsgrad av 100 %.

Invaliditetstillstånd

Invaliditetstillståndet inträder när den akuta sjukdomstiden är slut och tidigast när behandlingen av skada är slut.

Kontorsinventarier

Egendom som används i kontorsverksamhet avseende försäkrad fastighets förvaltning samt fast inredning eller egendom, som försäkringstagaren äger eller har åtagit sig att försäkra, i förhyrd lokal*.

Kulvert

Med kulvert avses ett i mark anlagt ledningssystem avsett för distribution av värme och vatten.

Ledningssystem ska bestå av ett eller flera mediarör, värmeisolering, skyddshölje och eventuell kulvertkammare.

Till kulvertanläggning räknas inte under- eller abonnentcentraler med utrustning.

Lokal

Som lokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plathall, tält, container, skåp, kista eller liknande, om inte annat särskilt anges i försäkringsbeviset.

Markanläggningar/markinventarier

Härmed avses fastighetens mark, växtlighet, stängsel, staket, flaggstång och brygga eller liknande anordningar.

Hit hänförs även fast lekutrustning, utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, asfaltering och biljettautomat avsedd för parkering samt konstverk utomhus.

Med konstverk förstås byster, skulpturer m.fl. föremål som framställts huvudsakligen för utsmyckningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Marknadsvärde

Härmed avses det värde som egendom har enligt bedömningarna på den marknad där egendomen bjuds ut.

Maskinerier

Med maskinerier avses egendom som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning och som anges nedan. Till maskinerier hänförs bl.a.

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad*
- icke trafikförsäkringspliktiga fordon samt släpfordon till dessa
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär

- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- av försäkringstagaren bekostad fast inredning i förhyrd lokal* – även om sådan enligt jordabalken tillhör byggnad* – såvida inte annat anges i försäkringsbeviset.

Medicinsk invaliditet

Härmed avses bestående fysisk eller psykisk funktionsnedsättning.

Miljöskada

Härmed avses skada genom

- förorening av vattendrag, sjöar eller andra vattenområden
- förorening av grundvatten
- ändring av grundvattennivån
- luftförorening
- markförorening
- buller
- skakning
- annan liknande störning

Nyanskaffningsvärde Byggnad*

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnaden* färdigställts som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden* ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Nyanskaffningsvärde Maskinerier*

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för maskinfundament under såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Nyckel

Som nyckel avses även passerkort eller liknande.

Olja

Med olja förstås utöver vad som enligt tekniskt språkbruk betecknas som olja även brandfarlig vätska enligt förordningen om brandfarliga och explosiva varor (SFS 2010:1075).

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada förstås kroppsskada som orsakats av plötslig, utifrån kommande påverkan, som ofrivilligt drabbat den försäkrade (olycksfall). Vid bedömning av frågan, huruvida kroppsskada uppkommit av ovan angiven orsak, ska orsakssammanhang anses föreligga, såvida inte betydligt starkare skäl talar däremot.

Om kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, sjukdomsanlag eller lyte) förelåg när skadan inträffade eller om kroppsfelet tillstött senare utan samband med skadan, och om det kan antas att kroppsfelet medverkat till att skadans följder förvärrats, lämnas ersättning för de följder som uppkommit oberoende av kroppsfelet och enbart på grund av olycksfallsskadan. För den försämring av den försäkrades tillstånd, som skadan härutöver visas ha medfört, prövas och avgör försäkringsgivaren ersättningens storlek.

Omslutningsyta

En yta som omsluter det aktuella objektet, som t.ex. vägg, golv, tak eller dörr- och fönsterenhet. Hit räknas lokalens* alla väggar, golv, tak, fönster, dörrar och lås.

Omständighet

Med omständighet menas sakförhållande eller händelse som kan ligga till grund för sådant anspråk* mot försäkrad som omfattas av försäkringen. Vid meddelande av omständigheter till försäkringsgivaren ska anges:

- kort redogörelse om vilka omständigheter som har inträffat och när
- vem eller vilka som skäligen kan befaras ha orsakat skadan
- vem eller vilka som skäligen kan befaras ha åsamkats skadan
- uppgift eller preliminär uppskattning om storleken på befarat krav, om detta kan bedömas.

Pengar och värdehandlingar

Härmed avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar, försäljningsnotor samt andra fordringsbevis och värdebevis. (Även elektroniska läsbara värdebevis avses.)

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring.

Ren förmögenhetsskada

Härmed menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

Ritningar, arkivalier och datamedia

Härmed avses

- originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia.

Rån

Härmed avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär eller för den hotade framstår som trängande fara.

Självrisk

Härmed avses det skadebelopp som försäkringstagaren enligt försäkringsvillkoren själv får svara för. De självrisker som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Härmed avses

- kassavalv och värdevalv
- kassaskåp enligt svensk standard SS 3493
- säkerhetsskåp enligt svensk standard SS 3492
- värdeskåp enligt svensk standard SS 3000, SS 3150, INSTA 610, SIS 704001, SIS 837501, LPS 1183 utgåva 3 och 4 samt europeisk standard SS-EN 1143-1.

Skåpen ska vara varaktigt märkta med typ, skyddsvärdepoäng, ”grade”, tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Terrorism/Terrorhandling

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att:

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Tillfällig förvaring

Härmed avses inte förvaring på plats som försäkringstagaren innehar eller nyttjar.

Tätskikt

Med tätskikt avses exempelvis tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta, keramiska plattor inklusive bakomliggande fuktisolering, med anslutningar och genomföringar, avsett att förhindra utströmning av vatten och/eller vattenånga. Golv- och väggtätskikt anses vara en enhet.

Utbrott

Med utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig ut ur lokal* eller med hjälp av dyrk tagit sig ut ur lokal*.

Varor

Med varor avses

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lottsedlar, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller i dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Återställande Byggnad

Med återställande förstås reparation av eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad* för samma eller annat ändamål. Härmed förstås även att anskaffa annan lika ändamålsenlig byggnad* för samma eller annat ändamål på annan plats inom Sverige.

Återställande Övrig egendom

Med återställande förstås reparation av eller återuppförande av samma eller lika ändamålsenlig egendom för samma eller annat ändamål. Härmed förstås även att anskaffa annan lika ändamålsenlig egendom för samma eller annat ändamål på annan plats inom Sverige.

Överfall

Med överfall menas i villkoret att våld utövats på person.